LV

EIROPAS
REVĪZIJAS
PALĀTA

2019. gads

ES revīzijas īss apraksts

Informācijas apkopojums par Eiropas Revīzijas palātas 2019. gada pārskatiem

EIROPAS REVĪZIJAS PALĀTA
12, rue Alcide De Gasperi
1615 Luxembourg
LUXEMBOURG

Tālrunis: +352 4398-1
Uzziņām: eca.europa.eu/lv/Pages/ContactForm.aspx
Tīmekļa vietne: eca.europa.eu
Twitter: @EUAuditors

Papildu informācija par Eiropas Savienību ir pieejama portālā Europa (http://europa.eu).

Luksemburga: Eiropas Savienības Publikāciju birojs, 2020

Print	ISBN 978-92-847-5308-6	doi:10.2865/316729	QJ-02-20-696-LV-C
PDF	ISBN 978-92-847-5284-3	doi:10.2865/04175	QJ-02-20-696-LV-N
HTML	ISBN 978-92-847-5259-1	doi:10.2865/95203	QJ-02-20-696-LV-Q

Printed in Luxembourg

LV

2019. gads

ES revīzijas īss apraksts

Informācijas apkopojums par Eiropas Revīzijas palātas 2019. gada pārskatiem

Saturs

Priekšsēdētāja ievadvārdi 4

Kopējie rezultāti 6

Galvenie konstatējumi 6

Ko mēs revidējām 7

ES 2019. gada budžets skaitļos 7

No kurienes nāk nauda? 7

Kam šo naudu izlieto? 8

Mūsu sagatavotā ticamības deklarācija par ES budžetu 8

Ko mēs konstatējām 10

ES pārskati sniedz patiesu un objektīvu priekšstatu 10

Ieņēmumi par 2019. gadu ir likumīgi un pareizi 10

Mūsu aplēstais kļūdu līmenis 2019. gadam ir paaugstinājies 10

Budžeta un finanšu pārvaldība 2019. gadā 15

Galvenie riski ES budžetam turpmākajos gados 18

Mūsu revīzijas pilnvaras attiecas tikai uz daļu no EIB operācijām 20

Ko mēs iesakām 21

Ieņēmumu un izdevumu jomas tuvplānā 22

Ieņēmumi 22

Konkurētspēja izaugsmei un nodarbinātībai 25

Ekonomikas, sociālā un teritoriālā kohēzija 29

Dabas resursi 33

Drošība un pilsonība 37

Globālā Eiropa 39

Administrācija 42

Eiropas Attīstības fondi 45

Vispārīga informācija 50

4

Priekšsēdētāja ievadvārdi

Mūsu gada pārskats par 2019. finanšu gadu, kas ir priekšpēdējais gads 2014.–2020. gada periodā, ir pabeigts ES un tās dalībvalstīm sarežģītos laikos. Būdami Eiropas Savienības ārējās revīzijas iestāde, esam darījuši visu iespējamo, lai kopš Covid-19 pandēmijas uzliesmojuma turpinātu sniegt efektīvus publiskā sektora revīzijas pakalpojumus Eiropas Savienībā.

Tāpat kā iepriekšējos gados mēs secinām, ka ES gada pārskati sniedz patiesu un objektīvu priekšstatu par ES finanšu stāvokli. Mēs sniedzam atzinumu bez iebildēm par Eiropas Savienības 2019. gada pārskatu ticamību. Ieņēmumi par 2019. gadu bija likumīgi un pareizi, un kļūdu līmenis tajos nebija būtisks.

Attiecībā uz 2019. gadu mūsu aplēstais kopējais kļūdu īpatsvars revidētajos izdevumos ir 2,7 % (2018. gadā: 2,6 %).

Nozīmīgās ES izdevumu jomās ir vērojamas dažas pozitīvas pārmaiņas. No jomām, kurās sniedzām īpašo izvērtējumu, kļūdu līmenis ir zemāks par būtiskuma slieksni kategorijā "Administrācija"; attiecībā uz kategoriju "Dabas resursi", ņemot vērā mūsu aplēsto kļūdu līmeni (1,9 %) un citus pieejamos pierādījumus, uzskatām, ka tas ir tuvu būtiskuma slieksnim. Jāatzīmē, ka tiešajos maksājumos, kas atbilst 70 % no kategorijas "Dabas resursi" izdevumiem, kļūdu līmenis bija ievērojami zemāks par būtiskuma slieksni. Tajā pašā laikā atlikušajās kategoriju "Dabas resursi", "Kohēzija" un "Konkurētspēja" sadaļās joprojām ir būtiskas kļūdas.

Vairākus gadus mēs esam veikuši ES ieņēmumu un izdevumu revīziju, nošķirot tās budžeta jomas, kurās, mūsuprāt, riski likumībai un pareizībai ir augsti, un tās, kurās, mūsuprāt, tie ir zemi. Pēdējo trīs gadu laikā esam snieguši atzinumu ar iebildēm par izdevumiem. Saskaņā ar starptautiskajiem revīzijas standartiem mēs to varējām darīt, jo uzskatījām, ka kļūdas nav plaši izplatītas un galvenokārt attiecas tikai uz augsta riska izdevumiem.

Ņemot vērā ES budžeta struktūru un attīstību laika gaitā, augsta riska izdevumu īpatsvars revidētajā datu kopā ir palielinājies no 61 miljarda EUR 2018. gadā līdz 66,9 miljardiem EUR. 2019. gadā tie

veidoja ievērojamu daļu – aptuveni 53 % no mūsu 2019. gada revīzijas datu kopas. Tajā pašā laikā augsta riska izdevumos joprojām ir būtiskas kļūdas: mūsu aplēstais kļūdu līmenis šāda veida izdevumos ir 4,9 % (2018. gadā: 4,5 %). Ņemot vērā iepriekš minēto, mēs sniedzam negatīvu atzinumu par izdevumiem.

Eiropadome 2020. gada jūlijā panāca politisku vienošanos par daudzgadu finanšu shēmu (DFS) 2021.–2027. gadam un pagaidu atveseļošanas instrumentu "*Next Generation EU*". Šī vienošanās iezīmē vēsturiskas pārmaiņas ES finansēs. ES tērēs ievērojami vairāk nekā iepriekšējos septiņos gados, lai risinātu Covid-19 krīzes ekonomiskās un sociālās sekas, un ES maksājumi pirmajos gados praktiski divkāršosies. Šajos krīzes laikos ir ļoti svarīgi, lai ES tēriņi ātri sniegtu rezultātus un tādējādi parādītu Eiropas sadarbības un solidaritātes pievienoto vērtību.

Līdz ar to ES finanšu pareiza un efektīva pārvaldība kļūs vēl svarīgāka. Tas nozīmē lielāku atbildību gan Komisijai un dalībvalstīm, gan arī mums Eiropas Revīzijas palātā. Nākamajos gados mēs turpināsim aktīvi un pamanāmi atbalstīt pārskatatbildību un pārredzamību attiecībā uz visiem ES finanšu veidiem, ņemot vērā gan ES budžetu, gan finansiālo atbalstu, ko sniedz, izmantojot Eiropas Savienības atveseļošanas instrumentu "*Next Generation EU*".

Klaus-Heiner LEHNE
Eiropas Revīzijas palātas priekšsēdētājs

6

Kopējie rezultāti

Galvenie konstatējumi

2019. gada ticamības deklarācijas kopsavilkums

ERP sniedz atzinumu bez iebildēm par Eiropas Savienības 2019. gada pārskatu ticamību.

Ieņēmumi par 2019. gadu bija likumīgi un pareizi, un kļūdu līmenis tajos nebija būtisks.

Mūsu atzinums par 2019. finanšu gada izdevumiem ir negatīvs.

- Kopumā **aplēstais kļūdu līmenis izdevumos** no ES 2019. gada budžeta bija **2,7 %** (2018. gadā: 2,6 %). **Augsta riska izdevumos** (galvenokārt atlīdzinājuma izdevumos), kurus bieži reglamentē sarežģīti noteikumi, kļūdu līmenis bija būtisks – **4,9 %** (2018. gadā: 4,5 %). Šogad, galvenokārt saistībā ar palielinājumu kategorijā "Kohēzija", šā veida izdevumu īpatsvars palielinājās līdz 53,1 %, kas ir būtiska mūsu revīzijas datu kopas daļa. Tādējādi atšķirībā no iepriekšējiem trim gadiem kļūda ir **plaši izplatīta**, kas ir pamatā **negatīvam atzinumam par izdevumiem**.

- Nepilnības *ex post* pārbaudēs negatīvi ietekmē **Eiropas Komisijas informāciju par pareizību**. Tas atspoguļojas Komisijas aplēsēs par "risku maksājuma laikā", kas ir zemāks nekā kļūdu līmenis, kuru mēs aplēsām kategorijām "Kohēzija" un "Konkurētspēja". Attiecībā uz kategoriju "Dabas resursi" Komisijas aplēstais risks maksājuma laikā saskan ar mūsu aplēsi.

- 2019. gadā **daudz lielākas summas maksājumu deklarācijās, ko iesniedz saistībā ar Eiropas strukturālajiem un investīciju fondiem (ESI fondiem)**, bija iekļautas apakškategorijā "Kohēzija". Savukārt 2014.–2020. gada daudzgadu finanšu shēmas (DFS) sestajā gadā **ESI fondu izlietojums jeb apguve dalībvalstīs joprojām ir bijusi lēnāka, nekā plānots**. Tas ir palielinājis neizpildītās saistības ESI fondiem.

- Ja revīzijas gaitā rodas **aizdomas par krāpšanu**, par šādiem gadījumiem mēs ziņojam Eiropas Birojam krāpšanas apkarošanai (*OLAF*). No 747 darījumiem, kurus pārbaudījām savai 2019. gada ticamības deklarācijai, bija deviņi šādi gadījumi.

Pilns Palātas sagatavotais 2019. gada pārskats par ES budžetu un pārskats par darbībām, ko finansē no 8., 9., 10. un 11. Eiropas Attīstības fonda (EAF), pieejams mūsu ***tīmekļa vietnē*** *(eca.europa.eu).*

Ko mēs revidējām

ES 2019. gada budžets skaitļos

Eiropas Parlaments un Padome pieņem ES gada budžetu saskaņā ar ilgāka termiņa budžetu, par kuru panākta vienošanās uz vairākiem gadiem (zināms kā *"daudzgadu finanšu shēma"* jeb "DFS"). Pašreizējās periods ilgst no 2014. gada līdz 2020. gadam.

Galīgā atbildība par to, lai budžets tiktu pienācīgi izlietots, gulstas uz Komisiju. 2019. gadā izdevumi veidoja 159,1 miljardu EUR jeb 2,1 % no ES dalībvalstu kopējiem vispārējās valdības izdevumiem un 1,0 % no ES nacionālā kopienākuma.

No kurienes nāk nauda?

Kopumā 2019. gadā ieņēmumi bija 163,9 miljardi EUR. ES budžetu finansē dažādiem līdzekļiem. Lielāko daļu (105,5 miljardus EUR) iemaksā dalībvalstis proporcionāli to nacionālajam kopienākumam (NKI). Citi avoti ir muitas nodokļi (21,4 miljardi EUR), iemaksas, kuru pamatā ir

dalībvalstu iekasētais pievienotās vērtības nodoklis (17,8 miljardi EUR), un, piemēram, iemaksas un atmaksājumi saistībā ar Eiropas Savienības nolīgumiem un programmām (12,6 miljardi EUR).

Kam šo naudu izlieto?

ES budžets tiek tērēts visdažādākajās jomās, piemēram, tādās kā:

- strukturāli vājāku reģionu ekonomiskās attīstības veicināšana,
- inovācijas un pētniecības veicināšana,
- transporta infrastruktūras projekti,
- apmācības pasākumi bezdarbniekiem,
- lauksaimniecība un bioloģiskās daudzveidības veicināšana,
- cīņa pret klimata pārmaiņām,
- robežu pārvaldība,
- atbalsts kaimiņvalstīm un jaunattīstības valstīm.

Aptuveni divas trešdaļas no budžeta izlieto saskaņā ar tā saukto dalītas pārvaldības metodi, tas nozīmē, ka dalībvalsts sadala līdzekļus, atlasa projektus un pārvalda ES izdevumus (piemēram, kohēzijas vai dabas resursu jomā).

Mūsu sagatavotā ticamības deklarācija par ES budžetu

Katru gadu mēs revidējam ES ieņēmumus un izdevumus, lai pārbaudītu, vai gada pārskati ir ticami un vai tiem pakārtotie ienākumu un izdevumu darījumi atbilst ES un valstu tiesību aktiem.

Šis darbs ir pamatā mūsu ticamības deklarācijai, kuru saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 287. pantu sagatavojam Eiropas Parlamentam un Padomei. Mēs pārbaudām izdevumus tajā punktā, kurā ES līdzekļu galasaņēmēji ir veikuši darbības vai kurā tiem ir radušies izdevumi, un kurā Komisija ir šos izdevumus pieņēmusi. Praksē tas nozīmē, ka mūsu darījumu kopa aptver starpposma un galīgos maksājumus. Mēs nepārbaudījām priekšfinansējuma summas, izņemot tās, kas bija dzēstas 2019. gadā.

Mūsu revīzijas datu kopa par 2019. gadu bija 126,1 miljards EUR. ***1. attēlā*** ir parādīti 2019. gada maksājumi katrā DFS izdevumu kategorijā un revidētā datu kopa.

1. attēls. 2019. gada maksājumi un revidētā datu kopa

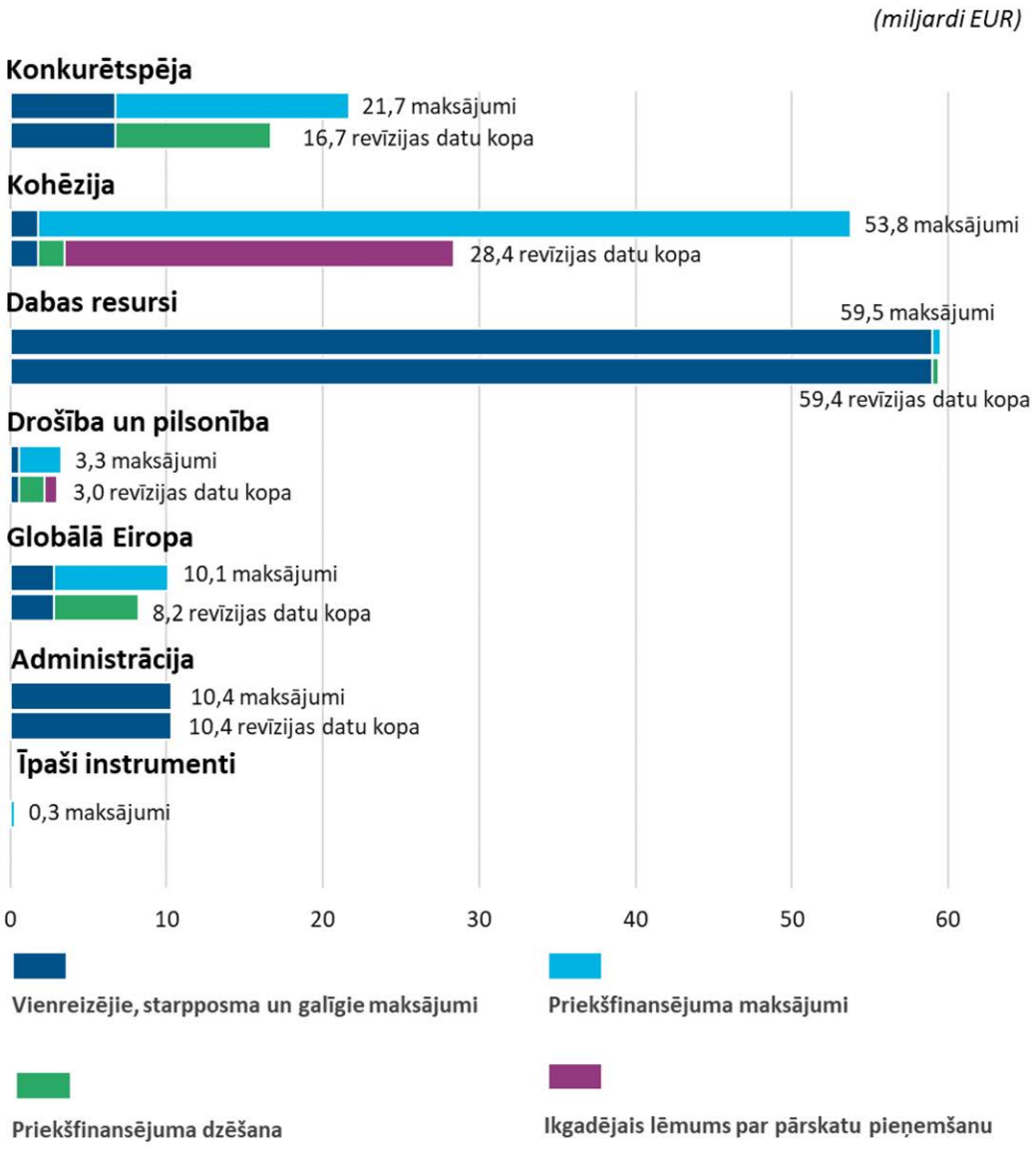

Šogad izdevumi kategorijā "Dabas resursi" veido visas revīzijas datu kopas lielāko daļu (47 %), tiem seko izdevumi kategorijā "Kohēzija" (23 %) un "Konkurētspēja" (13 %).

Sīkāku informāciju par mūsu revīzijas pieeju un to, kā mēs pieņemam savu atzinumu par izdevumiem, skatīt nodaļā ***Vispārīga informācija***.

10

Ko mēs konstatējām

ES pārskati sniedz patiesu un objektīvu priekšstatu

ES 2019. gada pārskati visos būtiskajos aspektos patiesi atspoguļo ES finanšu rezultātus un tās aktīvus un saistības gada beigās saskaņā ar starptautiski atzītiem publiskā sektora grāmatvedības standartiem.

Tāpēc par pārskatu ticamību mēs varam sniegt atzinumu bez iebildēm, kā vienmēr kopš 2007. gada.

Ieņēmumi par 2019. gadu ir likumīgi un pareizi

Mēs secinām, ka ieņēmumos kļūdu līmenis nav būtisks. Turklāt mēs pārbaudījām atlasītas ieņēmumu sistēmas un kopumā novērtējām tās kā efektīvas; izņēmumus bija *tradicionālo pašu resursu* (TPR) galvenie iekšējās kontroles mehānismi Komisijā un dažās dalībvalstīs – tie mūsu vērtējumā bija daļēji efektīvi. Mēs arī konstatējām nozīmīgas nepilnības dalībvalstu kontroles mehānismos, ar ko mazina muitas iztrūkumu; un šo nepilnību novēršanai nepieciešama ES rīcība.

Mūsu aplēstais kļūdu līmenis 2019. gadam ir paaugstinājies

Visos izdevumos kopumā mūsu aplēstais kļūdu līmenis ir no 1,8 % līdz 3,6 %. Šā diapazona viduspunkts jeb "iespējamākais kļūdu īpatsvars" ir 2,7 % (sk. ***2. attēlu***). Tas ir palielinājums salīdzinājumā ar diviem iepriekšējiem gadiem (2017. gadā: 2,4 %; 2018. gadā: 2,6 %).

2. attēls. Aplēstais kļūdu līmenis ES budžetam kopumā (2015.–2019. gads)

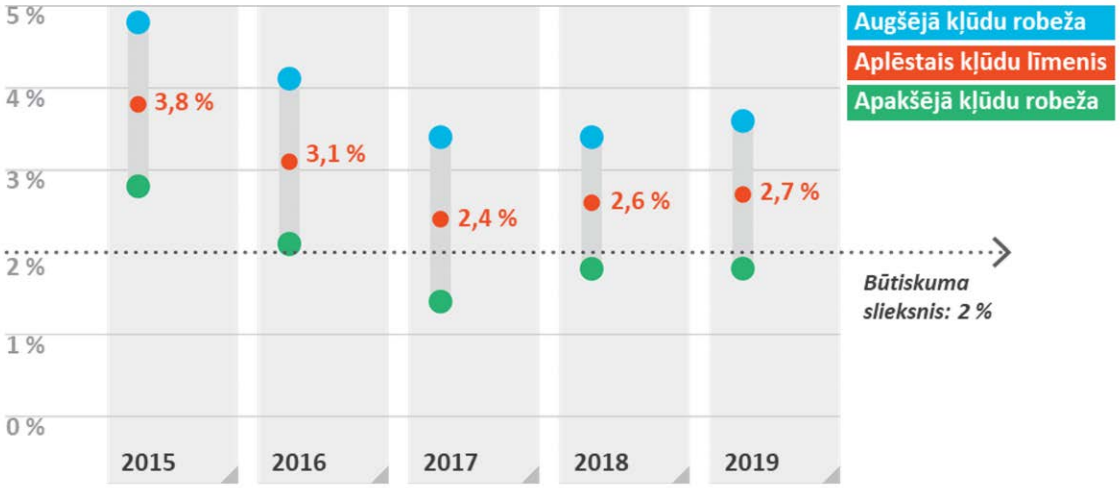

Piezīme. Lai aplēstu kļūdu līmeni, mēs izmantojam standarta statistikas metodes. Mums ir 95 % pārliecība, ka datu kopas kļūdu līmenis ir diapazonā no zemākās līdz augstākajai kļūdu robežai (sīkāk sk. 2019. gada pārskata 1. nodaļas 1.1. pielikumu).

Vairāk nekā pusē mūsu revīzijas datu kopas ir būtisks kļūdu līmenis

2019. gadā mēs atkal konstatējām, ka veids, kādā izdevumi tika izmaksāti, ietekmē kļūdu risku. Šajā kontekstā mēs nodalām augsta riska maksājumus, galvenokārt izmaksu atlīdzināšanu, un zema riska maksājumus, galvenokārt uz maksājumtiesībām balstītus maksājumus (sk. izcēlumu turpmāk tekstā).

Kas ir maksājumtiesību maksājumi un izmaksu atlīdzināšanas maksājumi?

ES izdevumus var iedalīt divos izdevumu veidos, un katram no tiem ir savi raksturīgie riska modeļi:

— maksājumtiesību maksājumi, kurus veic, ja saņēmēji ir ievērojuši izvirzītos (mazāk sarežģītus) nosacījumus; tie ietver studentu un pētnieku stipendijas (“Konkurētspēja”), tiešo atbalstu lauksaimniekiem (“Dabas resursi”) un ES iestāžu un struktūru darbinieku algām un pensijām (“Administrācija”).

— Izmaksu atlīdzināšanas maksājumi, kad ES atlīdzina attiecināmu darbību attiecināmas izmaksas (noteikumi ir sarežģītāki). Šādi maksājumi ietver pētniecības projektus (“Konkurētspēja”), investīcijas reģionālajā un lauku attīstībā (“Kohēzija” un “Dabas resursi”), kā arī attīstības palīdzības projektus (“Globālā Eiropa”).

Visbiežāk konstatētās kļūdas liela riska izdevumos bija šādas:

- neattiecināmi projekti un iekšējā tirgus noteikumu pārkāpumi (īpaši publiskā iepirkuma noteikumu neievērošana) kategorijā "Kohēzija";
- neattiecināmi saņēmēji, darbības vai izmaksas apakškategorijā "Lauku attīstība, tirgus pasākumi, vide, klimata politika un zivsaimniecība", kas veido aptuveni 30 % no maksājumiem kategorijā "Dabas resursi";
- neattiecināmas izmaksas pētniecības jomā programmām, kas atbilst aptuveni 55 % no maksājumiem kategorijā "Konkurētspēja";
- publiskā iepirkuma noteikumu neievērošana, nepareizas dotāciju piešķiršanas procedūras, apliecinošo dokumentu trūkums un neattiecināmas izmaksas kategorijā "Globālā Eiropa".

2019. gadā augsta riska izdevumi palielinājās salīdzinājumā ar iepriekšējiem trim gadiem un veidoja lielāko daļu jeb 53 % no mūsu revīzijas datu kopas. Šis pieaugums lielā mērā ir saistīts ar 4,8 miljardu EUR palielinājumu mūsu revīzijas datu kopā kohēzijas jomā. Mūsu aplēstais kļūdu līmenis liela riska izdevumos bija 4,9 % (2018. gadā: 4,5 %).

Aplēstais iespējamākais kļūdu īpatsvars **zema riska izdevumos** (tie veido mūsu revīzijas datu kopas atlikušos 47 % un galvenokārt aptver uz maksājumtiesībām balstītus maksājumus) bija zem mūsu noteiktā 2 % būtiskuma sliekšņa (sk. ***3. attēlu***).

3. attēls. Kļūdu īpatsvars atspoguļo riska līmeni

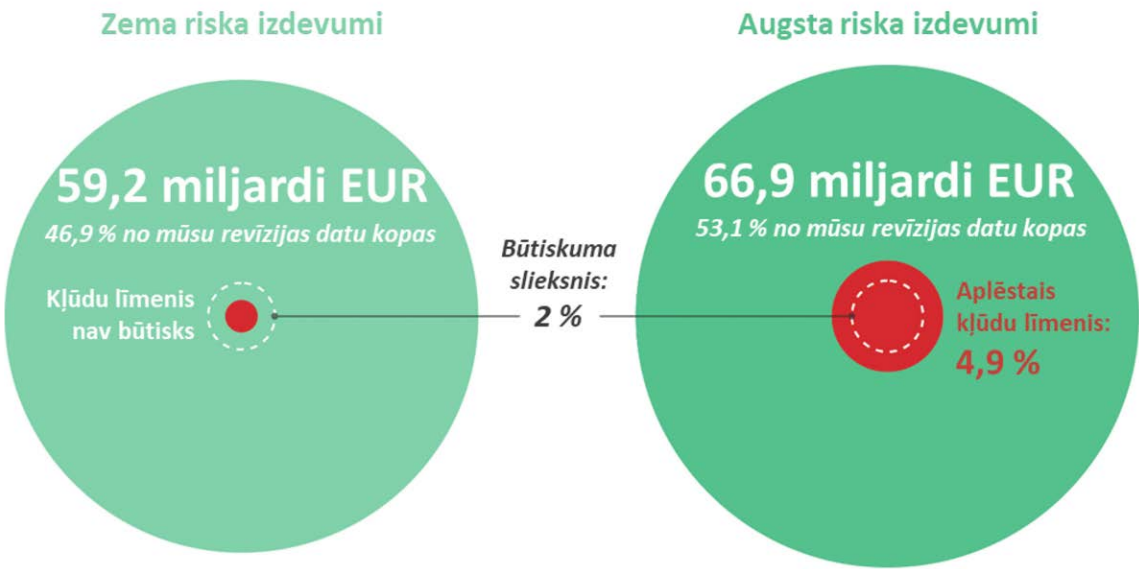

Aplēstā kļūdu līmeņa salīdzinājums dažādās izdevumu jomās no 2015. līdz 2019. gadam ir parādīts ***4. attēlā***. Plašāka informācija par rezultātiem ir sniegta nodaļā ***"Ieņēmumu un izdevumu jomas tuvplānā"*** un izklāstīta mūsu ***2019. gada pārskata*** attiecīgajās nodaļās.

4. attēls. Mūsu aplēstais kļūdu līmenis atlasītās ES izdevumu jomās (2015.–2019. gads)

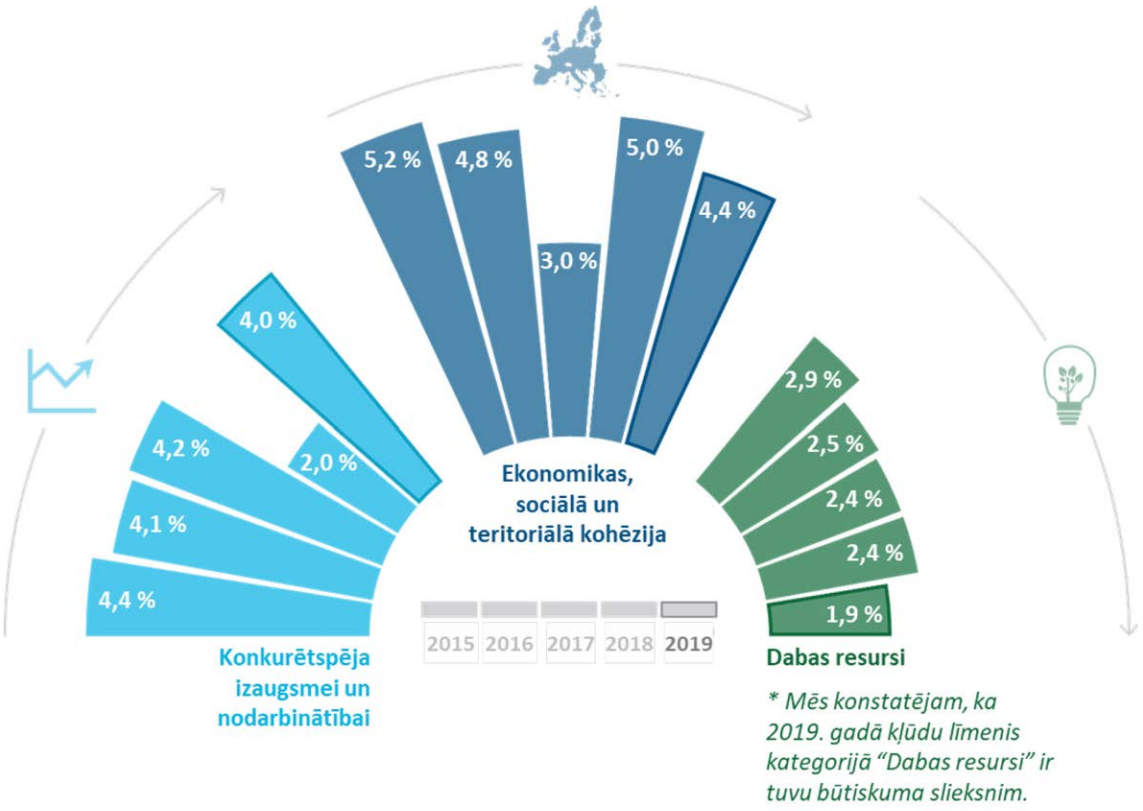

Piezīme. Aplēstā kļūdu līmeņa pamatā ir skaitļos izsakāmas kļūdas, ko esam atklājuši, veicot revīziju, proti, pārbaudot darījumu izlasi. Izlases veidošanā un kļūdu līmeņa noteikšanā mēs izmantojam standarta statistikas metodes (sk. 2019. gada pārskata 1. nodaļas 1.1. pielikumu).

Salīdzinājums starp Komisijas un mūsu aplēsto kļūdu līmeni

Visi Komisijas ģenerāldirektorāti (ĢD) sagatavo gada darbības pārskatus. Šajos pārskatos tiek iekļauta deklarācija, kurā ģenerāldirektors apliecina, ka pārskatā patiesi atspoguļota finanšu informācija un ka viņa/viņas atbildībā esošie darījumi ir likumīgi un pareizi. Šajā nolūkā visi ģenerāldirektorāti iesniedz aplēses par kļūdu līmeni savos izdevumos.

Attiecībā uz tām DFS kategorijām, par kurām sniedzam īpašu izvērtējumu, mēs salīdzinājām Komisijas aplēses ar mūsu aplēstajiem kļūdu līmeņiem.

Šis salīdzinājums liecina, ka Komisijas skaitļi ir zemāki par mūsu aplēsēm attiecībā uz kategorijām "Konkurētspēja" un "Kohēzija". Tas atspoguļo nepilnības, kuras mēs konstatējām *ex post* revīzijās,

kas ir būtiska kontroles sistēmas daļa. Mēs sīkāk ziņojam par šīm nepilnībām tajās daļās, kas attiecas uz dažādām DFS izdevumu kategorijām.

Kopumā Komisijas aplēse par risku maksājuma laikā attiecībā uz 2019. gadu ir 2,0 %. Tas atrodas tuvu mūsu aplēstā kļūdu līmeņa diapazona apakšējai robežai (no 1,8 % līdz 3,6 %).

Mēs paziņojām *OLAF* par deviņiem gadījumiem, kuros bija aizdomas par krāpšanu

Krāpnieks ir persona, kas vilto dokumentu vai slēpj informāciju, lai iegūtu finansiālu vai citu ekonomisku labumu. Mūsu aplēstais kļūdu līmenis attiecībā uz ES budžetu tāpēc nav krāpšanas, nelietderīgi izlietotu vai izniekotu līdzekļu rādītājs. Drīzāk tā ir aplēse par naudas summu, kas netika izlietota saskaņā ar piemērojamiem noteikumiem, un tāpēc to nevajadzēja izmaksāt.

Ja revīzijas gaitā rodas aizdomas par krāpšanu, mēs par visiem šādiem gadījumiem ziņojam Eiropas Birojam krāpšanas apkarošanai (*OLAF*), kurš pēc tam lemj, vai veikt izmeklēšanu un turpmākus pasākumus, vajadzības gadījumā sadarbojoties ar dalībvalsts tiesu iestādēm. 2019. gadā mēs paziņojām *OLAF* par deviņiem gadījumiem, kuros bija aizdomas par krāpšanu (no 747 darījumiem, ko pārbaudījām 2019. gada ticamības deklarācijas atbalstam). Tas ir līdzīgs iepriekšējos gados paziņoto gadījumu skaitam. No šiem gadījumiem *OLAF* ir uzsācis piecas izmeklēšanas. Četros gadījumos *OLAF* nolēma nesākt izmeklēšanu.

Vai vēlaties uzzināt vairāk? Izsmeļoša informācija par galvenajiem konstatējumiem ir atrodama mūsu 2019. gada pārskata 1. nodaļā. Gada pārskata pilns teksts pieejams mūsu ***tīmekļa vietnē*** *(eca.europa.eu).*

Budžeta un finanšu pārvaldība 2019. gadā

Pieejamais budžets ir gandrīz pilnībā izpildīts

DFS regulā ir noteiktas maksimālās summas katram no septiņiem DFS gadiem ("DFS maksimālie apjomi"). Atsevišķi maksimālie apjomi ir noteikti jaunām ES finanšu saistībām (*saistību apropriācijas*) un maksājumiem, ko var veikt no ES budžeta (*maksājumu apropriācijas*).

5. attēls. Budžeta izpilde 2019. gadā

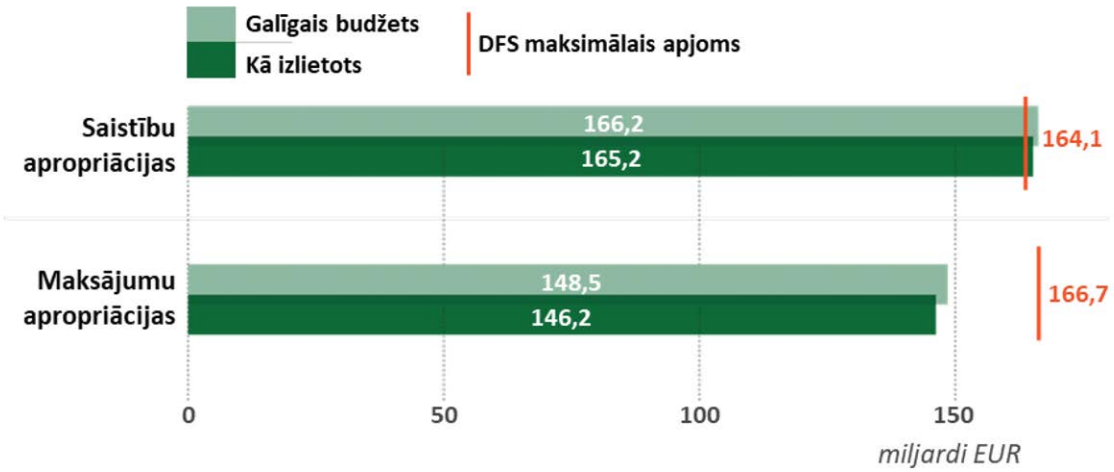

Saistību apropriācijas 2019. gadā tika gandrīz pilnībā izlietotas: 165,2 miljardi EUR no 166,2 miljardu EUR galīgā budžeta (99,4 %). Kā atļauts ar DFS regulas 3. panta 2. punktu, šīs apropriācijas un to izlietojums nedaudz pārsniedza DFS maksimālo apjomu (164,1 miljards EUR). Tas galvenokārt bija saistīts ar īpašo instrumentu izmantošanu (tie ir, piemēram, rezerve palīdzībai ārkārtas gadījumos, Eiropas Savienības Solidaritātes fonds, elastības instruments, Eiropas Globalizācijas pielāgošanās fonds, neparedzēto izdevumu rezerve, īpaša elastība jauniešu bezdarba problēmas risināšanai un pētniecības stiprināšanai un vispārējā rezerve saistībām).

2019. gadā maksājumu apropriācijām bija pieejami 166,7 miljardi EUR saskaņā ar DFS maksimālo apjomu un 148,5 miljardi EUR saskaņā ar budžeta lēmējiestāžu galīgo budžetu. Izmaksātā summa bija 146,2 miljardi EUR, kas ir par 19 miljardiem EUR mazāk nekā summa, par kuru uzņemtas saistības.

Neizpildītās saistības turpina palielināties

Neizpildītās saistības ir turpinājušas pieaugt, un līdz 2019. gada beigām tās bija sasniegušas 298,0 miljardus EUR (sk. ***6. attēlu***). 2019. gadā tās atbilda 2,7 saistību apropriāciju gadiem, t. i., palielinājās no 2,3 gadiem 2012. gadā, kas bija iepriekšējās DFS attiecīgais gads. Divi galvenie iemesli vēsturiski augstajam neizpildīto saistību līmenim ir: saistību apropriācijas sistemātiski pārsniedz maksājumu apropriācijas, un maksājumu vajadzības tiek atliktas uz nākamo DFS, galvenokārt ESI fondu izpildes kavējumu dēļ.

6. attēls. Neizpildītās saistības gada beigās (2007.–2019. gads)

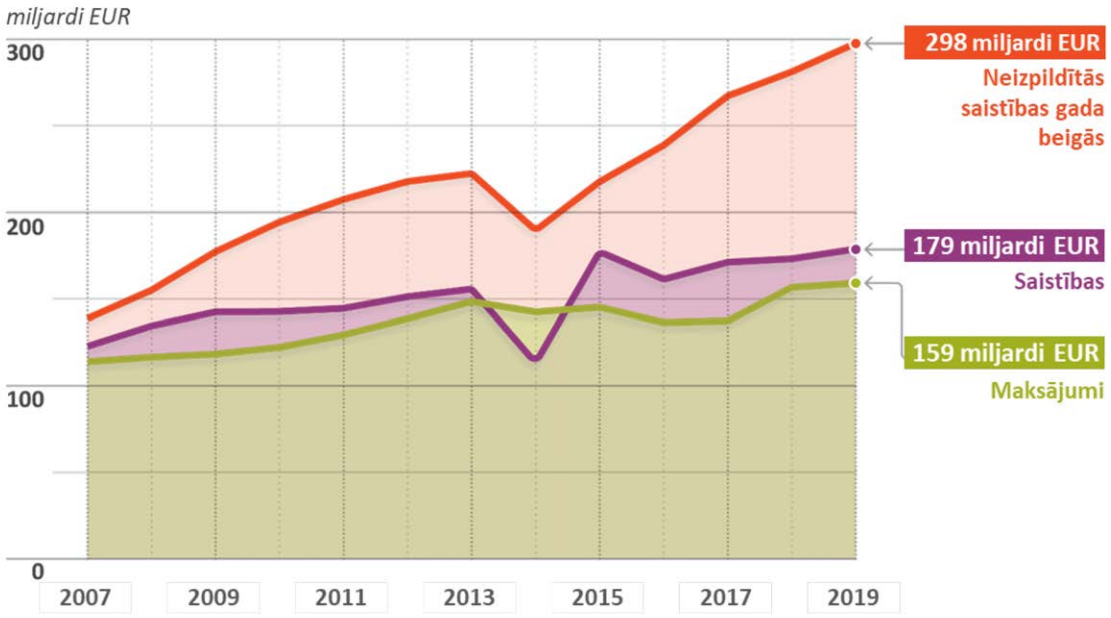

Lēnāka ESI fondu apguve nekā iepriekšējā DFS

Līdz 2019. gada beigām ESI fondu kumulatīvās apguves līmenis saglabājās zemāks nekā iepriekšējā DFS. Tikai 40 % no kopējiem ESI fondu piešķīrumiem (465 miljardi EUR) pašreizējā DFS bija izmaksāti salīdzinājumā ar 46 % līdz 2012. gada beigām, kas ir attiecīgais iepriekšējās DFS gads. Tikai deviņām dalībvalstīm saskaņā ar pašreizējo DFS bija augstāki apguves rādītāji nekā saskaņā ar iepriekšējo DFS (sk.).

7. attēls. Apguves līmenis pa dalībvalstīm – 2019. gads salīdzinājumā ar 2012. gadu

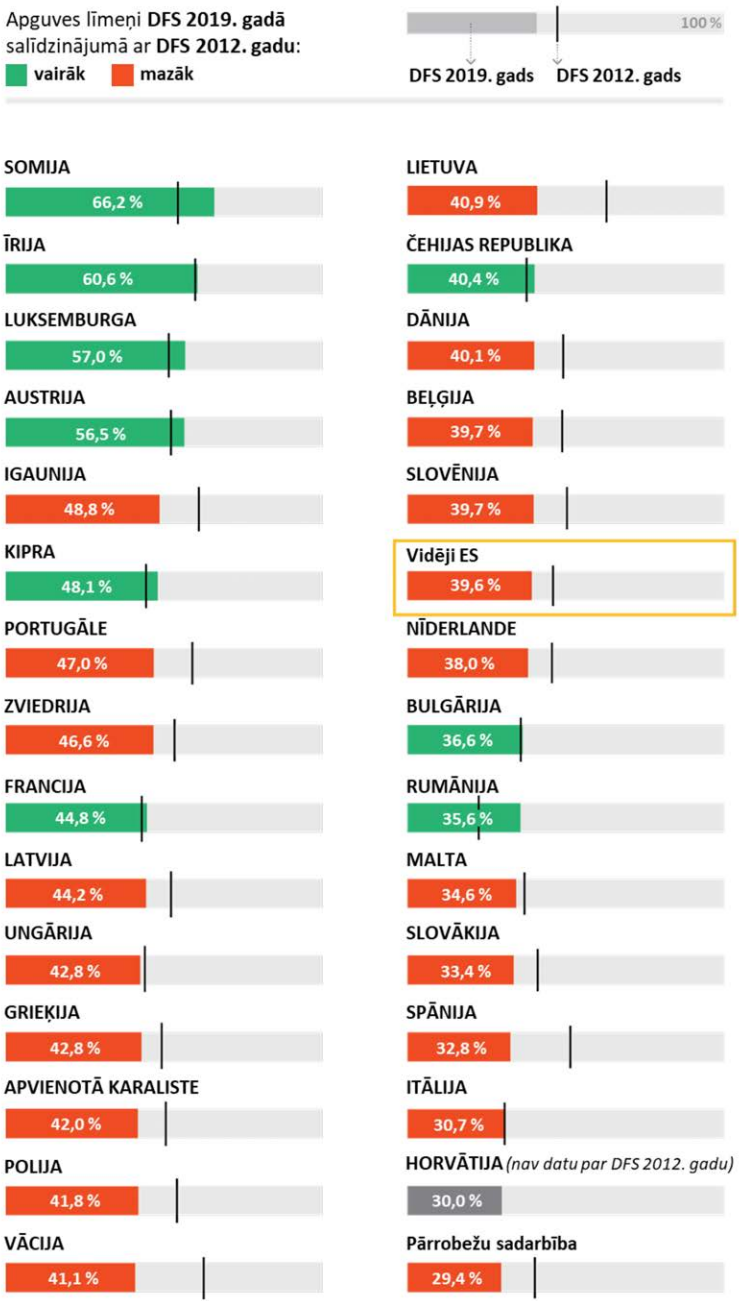

Mazāk nekā piektā daļa no ES atbalsta, izmantojot dalīti pārvaldītos finanšu instrumentus, bija sasniegusi galasaņēmējus

Dalīti pārvaldītie finanšu instrumenti (*FISM*) ir instruments finansiālā atbalsta sniegšanai (aizdevumi, garantijas un kapitālieguldījumi) no ES budžeta. Kopumā no ESI fondiem 2014.–2020. gada DFS ietvaros šādiem instrumentiem ir piešķirti 16,9 miljardi EUR (sk. ***8. attēlu***). Līdz 2019. gada sākumam *FISM* bija izmaksāti 7,0 miljardi EUR. No šīs summas 2,8 miljardi EUR bija sasnieguši galasaņēmējus aizdevumu, garantiju un kapitālieguldījumu veidā. Tāpēc pašreizējās DFS sestā gada sākumā tikai aptuveni 17 % no kopējā ESI finansējuma, kas piešķirts, izmantojot *FISM*, bija sasnieguši galasaņēmējus.

8. attēls. Maksājumi galasaņēmējiem no dalīti pārvaldītajiem finanšu instrumentiem

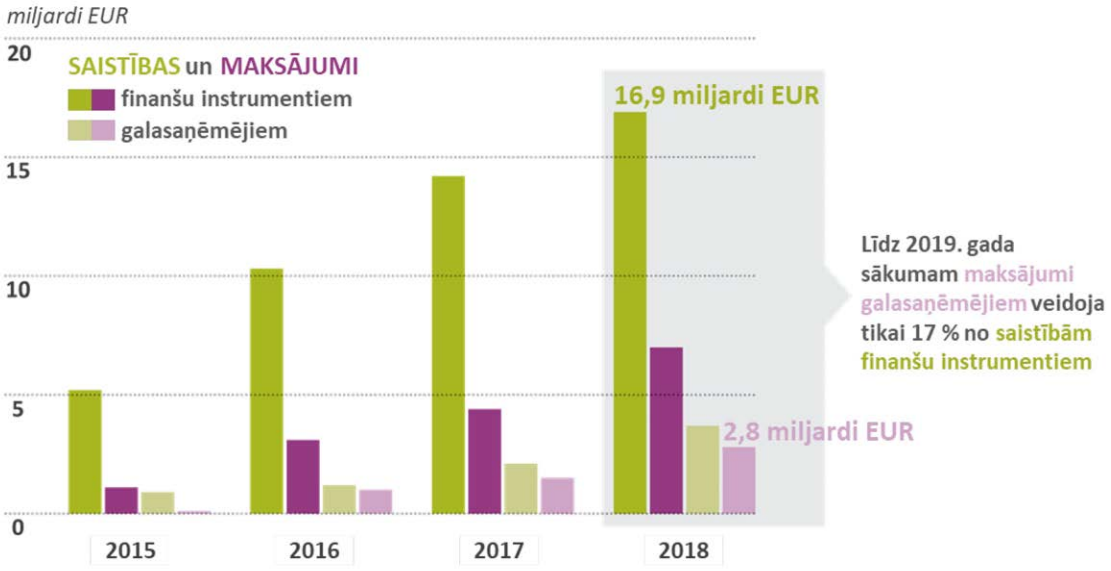

Galvenie riski ES budžetam turpmākajos gados

Maksājumu apropriācijas var būt nepietiekamas, lai segtu ar Covid-19 saistītos izdevumus, kas 2020. gadā priekšlaikus izmaksāti

Eiropas Parlaments un Padome 2020. gada maijā pieņēma izmaiņas ES 2020. gada budžetā un apstiprināja vairākus pasākumus, kas nodrošina papildu likviditāti un ārkārtas elastību izdevumiem no ESI fondiem, lai reaģētu uz Covid-19 pandēmijas sekām ekonomikā.

Viens no šiem pasākumiem ir 14,6 miljardu EUR maksājumu apropriāciju priekšlaicīga piešķiršana 2020. un 2021. gadā ar Covid-19 saistītajiem pasākumiem, no kuriem 8,5 miljardi EUR būs pieejami 2020. gadā. Ņemot vērā kopējo summu, kas pieejama no ESI fondiem un ko var piešķirt un izmaksāt ar Covid-19 saistītiem izdevumiem 2020. gadā, pastāv risks, ka ar 2020. gada maksājumu apropriācijām var nepietikt, lai segtu visas vajadzības.

Kopējais Komisijas paziņotais risks neietver ESIF garantiju fondu

Komisija katru gadu ziņo par ES budžeta riskiem saistībā ar aizdevumiem, ko sedz tieši no ES budžeta, un finanšu operācijām, ko sedz garantija. 2019. gada 31. decembrī Komisija ziņoja, ka:

- šo operāciju veidu kopējais apvienotais risks tika lēsts 72,7 miljardu EUR apmērā, aptverot gan kapitālu, gan procentus;
- gada risks (t. i., maksimālā summa, kas ES būtu jāmaksā finanšu gadā, ja visas šīs operācijas netiktu izpildītas) bija 4,5 miljardi EUR.

Komisijas paziņotā kopējā riska summa neietver ar ESIF saistītās operācijas. 2019. gada 31. decembrī ES budžeta risks attiecībā uz iespējamiem turpmākiem maksājumiem saistībā ar ESIF garantiju sasniedza 22 miljardus EUR parakstītajās operācijās. No tiem 17,7 miljardi EUR bija izmaksāti. Šīs izmaksātās summas pieskaitīšana Komisijas kopējam riskam ievērojami palielinātu kopējo risku līdz 90,5 miljardiem EUR (2018. gada 31. decembrī: 90,3 miljardi EUR) (sk. ***9. attēlu***).

9. attēls. ES budžeta pakļautība riskam

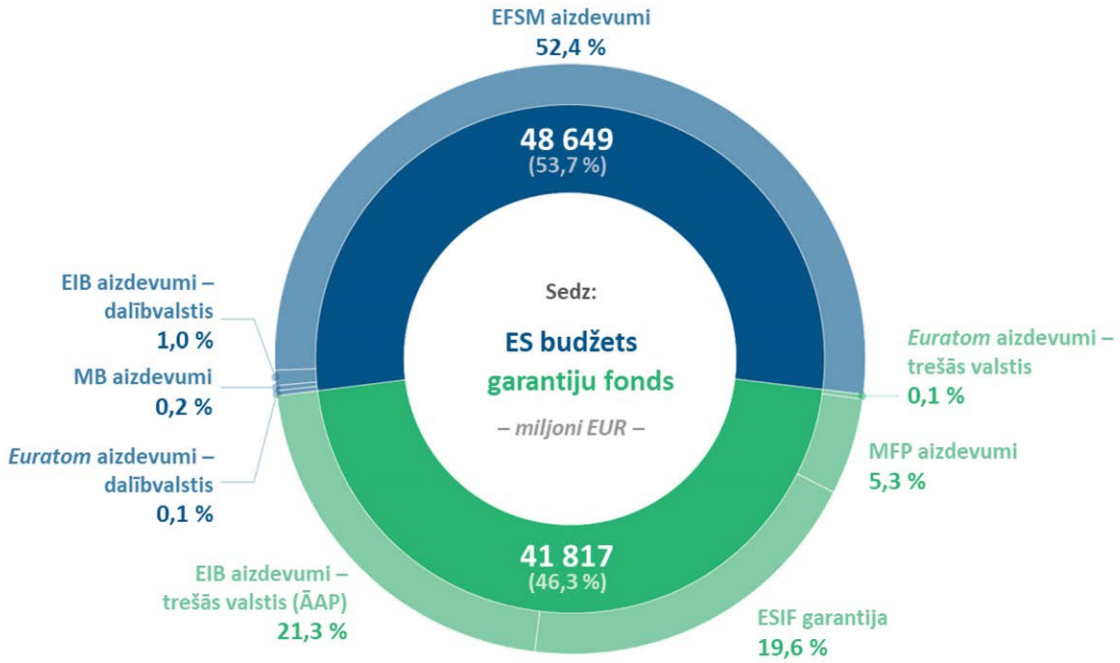

Atkārtoti jānovērtē ES budžeta riski nākotnē

Finanšu regulas 210. panta 3. punktā noteikts, ka iespējamās saistības, kas izriet no budžeta garantijām vai finanšu palīdzības, ko sedz no ES budžeta, var uzskatīt par ilgtspējīgām, ja to daudzgadu prognoze ir nepārsniedz ierobežojumus, kas noteikti Regulā par DFS, un gada maksājumu apropriāciju maksimālo apjomu. Pašlaik tā ir. Tomēr, lai mazinātu gaidāmo ekonomikas lejupslīdi pēc Covid-19 krīzes, turpmākajos gados var būt nepieciešams ievērojami vairāk aizdevumu un garantiju no ES budžeta. Pastāv arī lielāks risks, ka saņēmēji nespēs atmaksāt šos pieprasītos aizdevumus vai garantijas.

Mūsu revīzijas pilnvaras attiecas tikai uz daļu no EIB operācijām

EIB grupa – Eiropas Investīciju banka (EIB) un Eiropas Investīciju fonds (EIF) – sniedz ieguldījumu ES mērķu sasniegšanā, apvienojot operācijas, ko finansē vai garantē no ES budžeta līdzekļiem, un EIB grupas pašu resursus. Pēdējās DFS laikā EIB grupas loma ES politikas atbalstīšanā ir ievērojami pieaugusi, jo vairāk tiek izmantoti finanšu instrumenti.

Pašlaik mēs revidējam EIB grupas operācijas, pamatojoties uz trīspusēju nolīgumu starp Komisiju, EIB un ERP. Tas attiecas uz aizdevumu operācijām saskaņā ar pilnvarām, ko Eiropas Savienība piešķīrusi Bankai, un operācijām, ko pārvalda Banka un kas ir paredzētas Eiropas Savienības vispārējā budžetā un garantētas no tā. Šā nolīguma darbības termiņš beigsies 2020. gadā, un pašlaik notiek sarunas par jaunu nolīgumu.

Tomēr pašlaik liela daļa EIB operāciju, kas netiek finansētas vai garantētas no ES budžeta, neietilpst mūsu revīzijas pilnvarās, un tāpēc uz tām neattiecas arī šis trīspusējais nolīgums. Ņemot vērā šo operāciju būtisko ieguldījumu ES mērķu sasniegšanā un EIB pieaugošo lomu ES budžeta izpildē, mēs uzskatām, ka būtu lietderīgi veikt neatkarīgu ārēju pārbaudi par to pareizību un sniegumu.

Ko mēs iesakām

Mēs iesakām Komisijai:

- cieši sekot maksājumu vajadzībām un rīkoties savu institucionālo pilnvaru ietvaros, lai nodrošinātu maksājumu apropriāciju pieejamību, ņemot vērā ārkārtas vajadzības, kas izriet no Covid-19 krīzes;
- ziņojumos par ES budžeta risku ietvert visus riskus, kas saistīti ar aizdevumu un garantiju operācijām, tostarp riskus, ko rada ESIF garantiju fonds;
- atkārtoti izvērtēt, vai esošie mehānismi, kas paredzēti, lai mazinātu ES budžeta pakļautību riskam, ir pietiekami un piemēroti saistībā ar Covid-19 krīzi.

Mēs arī iesakām Eiropas Parlamentam un Padomei aicināt EIB, lai tā ļauj ERP revidēt visas EIB finansēšanas darbības, tostarp tās, uz kurām neattiecas konkrētas ES pilnvaras.

*Vai vēlaties uzzināt vairāk? Izsmeļoša informācija par galvenajiem konstatējumiem attiecībā uz budžeta un finanšu pārvaldību ir atrodama mūsu **2019. gada pārskata** 2. nodaļā.*

22

Ieņēmumu un izdevumu jomas tuvplānā

Ieņēmumi

163,9 miljardi EUR

Ko mēs revidējām

Šī revīzija aptvēra ES budžeta ieņēmumus, no kuriem tiek finansēti ES izdevumi. Mēs pārbaudījām konkrētas svarīgākās kontroles sistēmas, ko izmanto pašu resursu pārvaldībai, kā arī ieņēmumu darījumu izlasi.

Dalībvalstu iemaksas, kas balstās uz to nacionālo kopienākumu (NKI), veidoja 64 % no ES kopējiem ieņēmumiem 2019. gadā, ieņēmumi no pievienotās vērtības nodokļa (PVN) veidoja 11 %. Šīs iemaksas aprēķina, izmantojot dalībvalstu iesniegtos makroekonomikas statistikas datus un aplēses.

Tradicionālie pašu resursi (TPR), ko veido dalībvalstu iestāžu ES vārdā iekasētie muitas nodokļi par importu, nodrošināja ES ieņēmumus par vēl 13 %. Atlikušie 12 % ieņēmumu ir iegūti no citiem avotiem (piemēram, iemaksas un atmaksājumi saistībā ar ES nolīgumiem un programmām, procenti par novēlotiem maksājumiem un naudas sodi, kā arī citi ieņēmumi).

Ko mēs konstatējām

Revidētā summa	Būtisks kļūdu līmenis?
163,9 miljardi EUR	Nē – 2019. gadā un 2018. gadā kļūdu līmenis nebija būtisks

Preventīvi un koriģējoši pasākumi

Mūsu pārbaudītās ieņēmumu sistēmas kopumā darbojās efektīvi, taču tradicionālo pašu resursu (TPR) galvenie iekšējās kontroles mehānismi, kurus mēs vērtējām Komisijā un dažās dalībvalstīs, bija daļēji efektīvi. Mēs arī konstatējām nozīmīgas nepilnības dalībvalstu kontroles mehānismos, ar ko mazina muitas iztrūkumu, kam nepieciešama ES rīcība.

Līdzīgi kā pagājušajā gadā mēs konstatējām vairākas nepilnības dalībvalstu ieviesto, bet vēl neiekasēto muitas nodokļu pārvaldībā. Konkrēti, tie ietvēra kavēšanos ar muitas parādu paziņošanu un šādu parādu piedziņas novēlotu izpildi. Mēs arī vēlreiz konstatējām, ka Komisijai bija vajadzīgs pārāk ilgs laiks, lai novērstu dalībvalstīs konstatētos trūkumus attiecībā uz PVN pašu resursiem un tradicionālajiem pašu resursiem (TPR).

Turklāt mēs atklājām divus lielus trūkumus dalībvalstu kontroles mehānismos, kuru mērķis ir mazināt "muitas iztrūkumu" (t. i., summas, no kurām ir notikusi izvairīšanās un kuras nav iegrāmatotas dalībvalstu TPR grāmatvedības sistēmās). Viens trūkums ir saistīts ar to, ka to muitas kontroles pasākumu sniegums, kuru mērķis ir mazināt par zemu novērtēta importa risku visā muitas savienībā, ES mērogā nav saskaņots. Otrs trūkums ir saistīts ar to, ka dalībvalstis nespēj noteikt riskantākos ekonomikas dalībniekus ES līmenī pēcizlaišanas revīziju vajadzībām.

Ceturto gadu pēc kārtas Komisija gada darbības pārskatā ir formulējusi atrunu par iekasēto TPR vērtības precizitāti. Šajā atrunā ir ņemti vērā gadījumi, kad daži importētāji no Ķīnas Apvienotajā Karalistē ir pārāk zemu novērtējuši tekstilizstrādājumus un apavus. Tā kā Apvienotā Karaliste atteicās segt aplēstos zaudējumus 2,1 miljarda EUR apmērā, Komisija 2019. gada martā nodeva lietu izskatīšanai Tiesā. Pašlaik notiek tiesvedība.

Komisija 2020. gada aprīlī pabeidza dalībvalstu NKI daudzgadu pārbaudes ciklu un formulēja vairākas atrunas par to, kā dalībvalstis apkopoja NKI datus.

Ko mēs iesakām

Mēs iesakām Komisijai:

- regulāri atbalstīt dalībvalstis, kad tās atlasa riskantākos importētājus pēcizlaišanas revīzijām, jo īpaši vācot un analizējot attiecīgos importa datus ES līmenī un savstarpēji apmainoties ar to analīzes rezultātiem;

- izveidot stingrākas uzraudzības un pēcpārbaudes procedūras, tostarp noteikt termiņus, lai novērstu ar TPR saistītos trūkumus, kas konstatēti dalībvalstīs.

*Vai vēlaties uzzināt vairāk? Izsmeļoša informācija par ES ieņēmumu revīziju ir atrodama mūsu **2019. gada pārskata** 3. nodaļā.*

Konkurētspēja izaugsmei un nodarbinātībai

Izdevumi kopā: 21,7 miljardi EUR

Ko mēs revidējām

Izdevumu programmām šajā politikas jomā ir svarīga nozīme izaugsmes stimulēšanā, darbvietu radīšanā Eiropas Savienībā un iekļaujošas sabiedrības veicināšanā. Lielāko izdevumu daļu veido pētniecības un inovācijas programma "Apvārsnis 2020" (un tās priekštece – Septītā pamatprogramma) un programma "*Erasmus+*" izglītībai, apmācībai, jauniešiem un sportam. Citas programmas nodrošina finansējumu kosmosa programmai *Galileo* (ES globālā satelītnavigācijas sistēma), Eiropas infrastruktūras savienošanas instrumentam (EISI) un starptautiskajam kodoltermiskajam reaktoram (*ITER*).

Attiecībā uz 2019. gadu šajā jomā revidēto izdevumu vērtība bija 16,7 miljardi EUR (sk. ***1. attēlu***). Lielāko daļu šo izdevumu tieši pārvaldīja Komisija. Komisija piešķir avansus publiskiem vai privātiem saņēmējiem pēc dotāciju nolīguma vai finansēšanas lēmuma parakstīšanas un, ņemot vērā to līdzfinansēto projektu virzību, atlīdzina daļu no to paziņotajām kopējām izmaksām, atskaitot šos avansus.

Pētniecības un inovācijas programmas veidoja gandrīz pusi (46 %) no 2019. gadā revidētajiem izdevumiem.

Ko mēs konstatējām

Revidētā summa	Būtisks kļūdu līmenis?	Aplēstais iespējamākais kļūdu līmenis
16,7 miljardi EUR	Jā	4,0 % (2018. gadā: 2 %)

Kopumā mēs uzskatām, ka kļūdu līmenis kategorijā "Konkurētspēja" ir būtisks.

2019. gadā no mūsu pārbaudītajiem 130 darījumiem 51 darījumā bija kļūdas.

Lielākā daļa kļūdu bija saistītas ar neattiecināmām izmaksām, piemēram, pārāk lielām personāla izmaksām vai ceļa izdevumu atlīdzināšanu, kas vai nu nav saistīti ar revidēto ES projektu, vai nav faktiski radušies. Mēs konstatējām arī diskriminējošus atlases kritērijus, kas noteikti paziņojumos par līgumu vai iepirkuma procedūras dokumentos.

Piemērs. Neattiecināmas personāla izmaksas

Vienā pamatprogrammas "Apvārsnis 2020" projektā saņēmēja aprēķinātās sociālās apdrošināšanas iemaksas bija lielākas par faktiski samaksātajām. Turklāt saņēmējs bija aprēķinājis viena darbinieka personāla izmaksas, pamatojoties uz pārspīlētu stundas likmi.

Preventīvi un koriģējoši pasākumi

Komisija bija piemērojusi koriģējošus pasākumus, kas šajā kategorijā samazināja mūsu aplēsto kļūdu līmeni par 0,65 procentpunktiem.

Tomēr bija pieejama pietiekama informācija, lai novērstu vai atklātu un labotu astoņus citus gadījumus, kuros mēs konstatējām un izteicām skaitļos kļūdas. Ja šī informācija būtu izmantota kļūdu labošanai, tad aplēstais kļūdu līmenis būtu bijis par 1,1 procentpunktu zemāks.

"Apvārsnis 2020"

Noteikumi par personāla izmaksu deklarēšanu pamatprogrammā "Apvārsnis 2020" ir sarežģīti, neraugoties uz vienkāršošanas centieniem. Jo īpaši personāla izmaksu aprēķināšana joprojām ir galvenais kļūdu avots, un aprēķināšanas metodika dažos aspektos ir kļuvusi sarežģītāka nekā iepriekšējās pētniecības programmās. Gandrīz visos pētniecības darījumos, kuros bija kļūdas, stundas (vai mēneša) likme bija aprēķināta nepareizi.

Jau agrāk esam ziņojuši par uzlabojumiem programmas koncepcijā un Komisijas kontroles stratēģijā attiecībā uz pamatprogrammu "Apvārsnis 2020". Vienkāršošana ir atvieglojusi situāciju dalībniekiem un palīdzējusi samazināt kļūdu risku, piemēram, nosakot netiešo izmaksu vispārējo vienoto likmi.

Viena no stratēģijām pētniecības veicināšanai Eiropā ir palielināt privātā sektora, īpaši jaunuzņēmumu un MVU, līdzdalību. Tomēr mēs konstatējām, ka šāda veida atbalsta saņēmēju īstenotajos projektos, visticamāk, ir kļūdas, un tas liecina, ka ir vajadzīga pilnīgāka informācija un papildu norādījumi.

Citu revidentu darba novērtējums

Sava darba ietvaros mēs pārbaudījām gan Komisijas, gan tās uzdevumā strādājošo ārējo revidentu veiktās revīzijas. Dažās pārbaudītajās lietās mēs konstatējām nepilnības revīzijas darba dokumentācijā, izlases veidošanas konsekvencē un ziņošanā, kā arī revīzijas procedūru kvalitātē. Pēdējo divu gadu laikā mēs nevarējām paļauties uz 17 no 40 pārbaudīto revīziju secinājumiem.

Komisijas ziņojums par izdevumu pareizību kategorijā "Konkurētspēja"

Pagājušajā gadā mēs ziņojām par problēmu saistībā ar Komisijas metodi, ko izmanto, lai aprēķinātu reprezentatīvu kļūdu īpatsvaru pamatprogrammā "Apvārsnis 2020". Pēc tam Komisija ir pārrēķinājusi savas kļūdu īpatsvara aplēses. Rezultātā attiecībā uz pamatprogrammu "Apvārsnis 2020" paziņotais kļūdu īpatsvars 2019. gadā bija par 0,34 procentpunktiem augstāks nekā tas būtu bijis, pamatojoties uz iepriekšējo pieeju.

Lai gan mēs atzinīgi vērtējam šo tūlītējo koriģējošo darbību, tajā nav ņemti vērā atlikušie jautājumi saistībā ar Komisijas *ex post* revīzijām, un tas nozīmē, ka Komisijas kļūdu īpatsvars pamatprogrammā "Apvārsnis 2020" joprojām ir novērtēts par zemu.

Ko mēs iesakām

Mēs iesakām Komisijai:

- rīkot mērķtiecīgākas MVU izmaksu deklarāciju pārbaudes un uzlabot informācijas kampaņu un norādījumus par pamatprogrammas "Apvārsnis 2020" finansējuma noteikumiem, pievēršot īpašu uzmanību MVU;
- īstenot kampaņu, kas atgādinātu visiem pamatprogrammas "Apvārsnis 2020" atbalsta saņēmējiem par personāla izmaksu aprēķināšanas un deklarēšanas noteikumiem;
- vēl vairāk vienkāršot noteikumus par personāla izmaksām nākamās paaudzes pētniecības programmās ("Apvārsnis Eiropa");
- attiecībā uz pamatprogrammu "Apvārsnis 2020":
    - novērst trūkumus attiecībā uz veiktā revīzijas darba dokumentēšanu, atlases konsekvenci un revīzijas procedūru kvalitāti un
    - veikt attiecīgus pasākumus, lai nodrošinātu, ka revidenti pilnībā pārzina piemērojamos noteikumus, un pārbaudīt viņu darba kvalitāti.

Vai vēlaties uzzināt vairāk? Izsmeļoša informācija par ES izdevumu revīziju kategorijā "Konkurētspēja izaugsmei un nodarbinātībai" atrodama mūsu ***2019. gada pārskata*** *4. nodaļā.*

Ekonomikas, sociālā un teritoriālā kohēzija

Izdevumi kopā: 53,8 miljardi EUR

Ko mēs revidējām

Šīs apakškategorijas izdevumu mērķis ir stiprināt konkurētspēju un mazināt attīstības atšķirības starp dažādām dalībvalstīm un ES reģioniem. Finansējums tiek sniegts, izmantojot Eiropas Reģionālās attīstības fondu (ERAF), Kohēzijas fondu (KF), Eiropas Sociālo fondu (ESF) un citas shēmas, piemēram, Eiropas kaimiņattiecību instrumentu, Eiropas atbalsta fondu vistrūcīgākajām personām (EAFVP) un Eiropas infrastruktūras savienošanas instrumentu (EISI).

Lielāko daļu izdevumu Komisija pārvalda kopā ar dalībvalstīm. ES līdzfinansē daudzgadu darbības programmas (DP), no kurām finansē projektus. Komisijā Reģionālās politikas un pilsētpolitikas ģenerāldirektorāts (REGIO ĢD) ir atbildīgs par ERAF un KF īstenošanu, bet Nodarbinātības, sociālo lietu un iekļautības ģenerāldirektorāts (EMPL ĢD) – par ESF.

Saistībā ar 2019. gada pārskatu mēs revidējām šīs jomas izdevumus 28,4 miljardu EUR apmērā (2018. gadā: 23,6 miljardi EUR) (sk. ***1. attēlu***). Saskaņā ar mūsu pieeju šī summa ietvēra iepriekšējo gadu izdevumus 26,7 miljardu EUR vērtībā, kurus Komisija bija pieņēmusi vai noskaidrojusi 2019. gadā. Mūsu revīzijas datu kopā nebija iekļauti 2019. gadā veiktie maksājumi 52 miljardu EUR apmērā saistībā ar izdevumiem, kurus Komisija vēl nebija pieņēmusi.

Ko mēs konstatējām

Revidētā summa	Būtisks kļūdu līmenis?	Aplēstais iespējamākais kļūdu līmenis
28,4 miljardi EUR	Jā	4,4 % (2018. gadā: 5,0 %)

Kopumā mēs uzskatām, ka kļūdu līmenis apakškategorijā "Ekonomikas, sociālā un teritoriālā kohēzija" ir būtisks.

2019. gadā mēs pārbaudījām 236 darījumus, no kuriem 220 darījumus revīzijas iestādes dalībvalstīs jau bija pārbaudījušas, pirms izdevumi kā attiecināmi tika deklarēti Komisijai. 29 no šiem darījumiem mēs atradām kļūdas, kuras šajās pārbaudēs nebija atklātas. Pēc to pievienošanas 64 kļūdām, kuras iepriekš bija atradušas revīzijas iestādes, un ņemot vērā attiecīgās finanšu korekcijas, ko pēc tam piemēroja programmas iestādes (kopā 334 miljoni EUR 2007.–2013. gada un 2014.–2020. gada periodā), mēs lēšam, ka atlikušo kļūdu līmenis ir 4,4 %.

Neattiecināmi projekti un iekšējā tirgus noteikumu pārkāpumi (piemēram, neatbilstība publiskā iepirkuma un valsts atbalsta noteikumiem) visvairāk ietekmēja mūsu aplēsto kļūdu līmeni, kam sekoja neattiecināmi izdevumi. Atklāto kļūdu skaits un ietekme liecina, ka šajā jomā ir augsts objektīvais risks un ka vadošo iestāžu pārbaudes joprojām bieži ir neefektīvas, lai novērstu vai atklātu pārkāpumus atbalsta saņēmēju deklarētajos izdevumos.

Neattiecināma projekta piemērs

Portugālē kāda pašvaldība pieteicās uz ES līdzfinansējumu gājēju celiņa izbūvei pilsētā. Līguma slēgšanas tiesības tika piešķirtas 2015. gadā ar četru mēnešu izpildes termiņu. Patiesībā pieteikuma iesniegšanas brīdī projekts jau bija fiziski pabeigts. Tas neatbilda attiecināmības nosacījumiem, kuri neļauj finansēt jau pabeigtus projektus.

Mēs Itālijā konstatējām vēl divus citus gadījumus, kad nebija ievērots KNR 65. panta 6. punkts.

Revīzijas iestāžu darba novērtējums

Revīzijas iestādēm dalībvalstīs ir izšķiroša nozīme ticamības un kontroles sistēmā kohēzijas jomā, jo īpaši, lai nodrošinātu, ka atlikušo kļūdu īpatsvars nepārsniedz 2 % būtiskuma slieksni.

Šogad mēs pārbaudījām darbu, ko paveikušas 18 no 116 revīzijas iestādēm saistībā ar 20 ticamības apliecināšanas dokumentu kopām, kas attiecas uz 2014.–2020. gada periodu, un četrām slēgšanas dokumentu kopām, kas attiecas uz 2007.–2013. gada periodu. Visos šajos gadījumos revīzijas iestādes bija ziņojušas, ka atlikušo kļūdu īpatsvars ir mazāks par 2 %. Tomēr kļūdas, ko revīzijas iestādes neatklāja, ietekmēja paziņoto atlikušo kļūdu īpatsvaru un nozīmēja, ka faktiski tas pārsniedza 2 % deviņās no 20 ticamības apliecināšanas dokumentu kopām 2014.–2020. gada periodam. Komisija nonāca pie līdzīgiem rezultātiem attiecībā uz astoņām no šīm paketēm.

Pēdējo trīs gadu laikā, kad pārbaudījām revīzijas iestāžu darbu, mēs konstatējām, ka aptuveni pusē no pārbaudītajām ticamības apliecināšanas dokumentu kopām (gan attiecībā uz dokumentu kopu skaitu, gan izdevumiem) tās bija nepareizi ziņojušas, ka atlikušo kļūdu īpatsvars ir zem 2 %. Lai mēs varētu paļauties uz to darbu un paziņoto atlikušo kļūdu īpatsvaru, joprojām ir vajadzīgi būtiski uzlabojumi. Komisijas un revīzijas iestāžu kopīgie centieni, kuru rezultātā tika sagatavots dokuments par labu praksi revīzijas iestāžu darba dokumentēšanai, ir pirmais solis virzībā uz uzlabojumiem.

Reģionālās politikas un pilsētpolitikas ģenerāldirektorāta (REGIO ĢD) un Nodarbinātības, sociālo lietu un iekļautības ģenerāldirektorāta (EMPL ĢD) ziņojumi par kohēzijas izdevumu pareizību

Gada darbības pārskati (GDP) ir Komisijas ģenerāldirektorātu galvenais ziņošanas instruments par to, vai tiem ir pamatota pārliecība, ka dalībvalstu kontroles procedūras nodrošina izdevumu pareizību.

Komisijas ģenerāldirektorātiem gada darbības pārskatā ir jāformulē atruna par darbības programmu, ja attiecīgās dalībvalsts pārvaldības un kontroles sistēmas nepilnības rada būtisku risku ES budžetam. Šajā nolūkā tiem būtu jāņem vērā visa informācija, kas pieejama novērtējuma brīdī, tostarp kļūdu īpatsvars, ko paziņojušas revīzijas iestādes. Tomēr mēs konstatējām, ka tas galvenokārt bija provizorisks īpatsvars izdevumiem, kas bija iekļauti gada pārskatos, kurus Komisija vēl nebija pieņēmusi. Tādējādi atrunas var neaptvert visus būtiskos riskus.

Komisijas ģenerāldirektorāti arī norāda kļūdu īpatsvaru gada darbības pārskatos kā galveno snieguma rādītāju (GSR) attiecībā uz pareizību. 2019. gadā REGIO ĢD paziņoja, ka galvenais snieguma rādītājs ir virs 2 % būtiskuma sliekšņa, savukārt EMPL ĢD – zem 2 % būtiskuma sliekšņa. Savā 2018. gada pārskatā mēs esam secinājuši, ka dažādu iemeslu dēļ GSR būtu jāuzskata par minimumu un ka Komisija turpmākajos gados varētu veikt papildu darbu, pirms tie kļūst galīgi. Komisija apstiprināja, ka šī situācija ir spēkā arī 2019. gadā.

Komisija izmantoja šo kļūdu īpatsvaru 2019. gada pārvaldības un snieguma ziņojumā, lai izklāstītu informāciju par pareizību kohēzijas politikas jomā. Tā ziņoja, ka kopējais risks maksājuma laikā ir no 2,2 % līdz 3,1 %, kas apstiprina būtisku kļūdu līmeni šajā jomā. Tomēr, ņemot vērā revīzijas iestāžu darba trūkumus un mūsu konstatētās problēmas attiecībā uz atlikušo kļūdu īpatsvaru, kas paziņots abu ģenerāldirektorātu gada darbības pārskatos, mēs uzskatām, ka gada pārvaldības un snieguma ziņojumā apkopotie rādītāji ir novērtēti par zemu un pašlaik mēs nevaram uz tiem paļauties.

Ko mēs iesakām

Mēs uzsvērām, ka divi no mūsu iepriekšējā gada ieteikumiem attiecas uz problēmām, kuras mēs atkal konstatējām, tāpēc tie nav atkārtoti. Papildus mēs konstatējām jaunas problēmas un iesakām Komisijai:

- precizēt, kad darbības tiek uzskatītas par “fiziski pabeigtām” un/vai “pilnībā īstenotām”. Tas palīdzētu dalībvalstīm pārliecināties, ka darbības atbilst KNR 65. panta 6. punktam, un novērst neattiecināmu darbību neatklāšanu. Jāpaskaidro, ka šis nosacījums attiecas tikai uz darbiem vai pasākumiem, kas vajadzīgi, lai realizētu darbības tiešos rezultātus, bet nevis uz finanšu un administratīviem aspektiem;

- analizēt neatklāto kļūdu galvenos avotus un kopā ar revīzijas iestādēm izstrādāt vajadzīgos pasākumus, lai uzlabotu paziņotā atlikušā kļūdu īpatsvara ticamību.

Vai vēlaties uzzināt vairāk? Izsmeļoša informācija par ES izdevumu revīziju kategorijā "Ekonomikas, sociālā un teritoriālā kohēzija" ir atrodama mūsu ***2019. gada pārskata*** *5. nodaļā.*

Dabas resursi

Izdevumi kopā: 59,5 miljardi EUR

Ko mēs revidējām

Šajā izdevumu jomā ietilpst kopējā lauksaimniecības politika (KLP), kopējā zivsaimniecības politika un daļa izdevumu vides un klimata politikas jomā.

KLP veido 98 % no izdevumiem kategorijā "Dabas resursi". ES tiesību aktos ir noteikti tās trīs vispārējie mērķi:

- ekonomiski dzīvotspējīga pārtikas ražošana, galveno uzmanību pievēršot lauksaimniecības ienākumiem, lauksaimniecības ražīgumam un cenu stabilitātei;
- ilgtspējīga dabas resursu apsaimniekošana un klimata politika, galveno uzmanību pievēršot siltumnīcefekta gāzu emisijām, bioloģiskajai daudzveidībai, augsnei un ūdens resursiem;
- līdzsvarota teritoriālā attīstība lauku apvidos.

KLP izdevumi no Eiropas Lauksaimniecības garantiju fonda (ELGF) ir iedalīti divās plašās kategorijās:

- tiešie maksājumi lauksaimniekiem, un tos pilnībā finansē no ES budžeta;
- lauksaimniecības tirgus pasākumi, ko arī pilnībā finansē no ES budžeta, izņemot noteiktus dalībvalstu līdzfinansētus pasākumus, tostarp veicināšanas pasākumus un augļu, dārzeņu un piena programmu skolām.

Turklāt KLP atbalsta lauku attīstības stratēģijas un projektus, izmantojot Eiropas Lauksaimniecības fondu lauku attīstībai (ELFLA). Kopš 2014.–2020. gada perioda sākuma ELFLA ir daļa no Eiropas strukturālajiem un investīciju fondiem (ESI fondiem), un uz to attiecas ESI fondu Kopīgo noteikumu regula.

Attiecībā uz 2019. gadu šajā jomā revidēto izdevumu vērtība bija 59,4 miljardi EUR (sk. ***1. attēlu***).

Komisija pārvalda KLP kopā ar dalībvalstīm.

Ko mēs konstatējām

Revidētā summa	Būtisks kļūdu līmenis?	Aplēstais iespējamākais kļūdu līmenis
59,4 miljardi EUR	Tuvu būtiskuma slieksnim	1,9 % (2018. gadā: 2,4 %)

Kopumā mēs secinām, ka kļūdu līmenis kategorijā “Dabas resursi” ir tuvu būtiskuma slieksnim.

Tāpat kā iepriekšējos gados attiecībā uz tiešajiem maksājumiem, kuru pamatā galvenokārt ir lauksaimnieku deklarētā lauksaimniecības zemes platība un kuri veido 70 % no izdevumiem kategorijā “Dabas resursi”, kļūdu līmenis nebija būtisks. Pārējās jomās (lauku attīstība, tirgus pasākumi, zivsaimniecība, vide un klimata politika) mūsu rezultāti liecina par būtisku kļūdu līmeni.

Tiešie maksājumi lauksaimniekiem: 70 % no izdevumiem

Galvenais tiešo maksājumu pārvaldības instruments ir integrētā administrācijas un kontroles sistēma (IAKS), kas ietver zemes gabalu identifikācijas sistēmu (ZGIS). IAKS ir palīdzējusi samazināt kļūdu līmeni tiešajos maksājumos, īpaši ZGIS ir devusi ļoti nozīmīgu ieguldījumu.

Mēs pārbaudījām 95 tiešos maksājumus un konstatējām, ka 81 darījumā kļūdu nebija, bet pārējos darījumos atklājām nelielas kļūdas.

Lauku attīstība, tirgus pasākumi, zivsaimniecība, vide un klimata politika: 30 % no izdevumiem

Mēs konstatējām, ka no šajā jomā pārbaudītajiem 156 darījumiem 30 darījumos bija kļūdas. Galvenie kļūdu cēloņi bija neattiecināmi saņēmēji, darbības, projekti vai izmaksas (sk. piemēru).

Piemērs. Neattiecināms projekts lauku apvidū

Atbalsta saņēmējs, kura galvenā darbība ir zemkopība saimniecībā, kuras platība pārsniedz 1000 hektārus, bija iesniedzis priekšlikumu par lopbarības glabātavas būvniecības projektu. Valsts iestādes apstiprināja priekšlikumu kā pasākumu lopkopības saimniecību attīstībai un atjaunojamās enerģijas tehnoloģiju izmantošanai. Tomēr atbalsta saņēmējs izmantoja atbalstu, lai būvētu labības glabātavu. Tas bija pretrunā valsts noteikumiem, saskaņā ar kuriem atbalsts kultūraugu glabātavu būvniecībai bija pieejams tikai mazākām saimniecībām.

Lauksaimniecības un lauku attīstības ģenerāldirektorāta (AGRI ĢD) ziņojumi par KLP izdevumu pareizību

Katras maksājumu aģentūras direktors iesniedz AGRI ĢD gada pārvaldības deklarāciju par savas aģentūras kontroles sistēmu efektivitāti, kā arī ziņojumu par savām administratīvajām un uz vietas veiktajām pārbaudēm (“kontroles statistika”). Kopš 2015. gada, lai sniegtu papildu pārliecību, sertifikācijas struktūru pienākums ir attiecībā uz katru maksājumu aģentūru sniegt ikgadēju atzinumu par dalībvalstu iesniegto atlīdzināmo izdevumu likumību un pareizību.

Lai aprēķinātu skaitliskos datus par risku maksājumu laikā, AGRI ĢD izmanto maksājumu aģentūru kontroles statistiku, izdarot korekcijas saskaņā ar rezultātiem, kas iegūti sertifikācijas struktūru revīzijās un paša ģenerāldirektorāta veiktajās maksājumu aģentūru sistēmu un izdevumu pārbaudes. Saskaņā ar AGRI ĢD aplēsēm risks maksājuma laikā ir aptuveni 1,9 % no kopējiem KLP izdevumiem 2019. gadā. AGRI ĢD arī aplēsa, ka risks maksājuma laikā ir apmēram 1,6 % tiešajiem maksājumiem, 2,7 % lauku attīstībai un 2,8 % tirgus pasākumiem.

Saskaņā ar AGRI ĢD sniegto informāciju sertifikācijas struktūru darbs 2019. gadā ievērojami uzlabojās, taču tas arī norāda uz atsevišķiem ierobežojumiem attiecībā uz sertifikācijas struktūru darba rezultātu ticamību saistībā ar nepilnībām veidā, kādā dažas no tām veica atlasi un pārbaudes.

Mēs uzskatām, ka sertifikācijas struktūru lomas paplašināšana 2015. gadā tā, lai tās sniegtu atzinumu par KLP izdevumu pareizību, bija pozitīvs pavērsiens. Tomēr mūsu veiktajās atkārtotajās sertifikācijas struktūru jau pārbaudīto darījumu pārbaudēs mēs konstatējām jomas, kurās bija vajadzīgi turpmāki uzlabojumi, kas pēc veida būtu līdzīgi Komisijas konstatētajiem uzlabojumiem.

Krāpšanas apkarošanas politika un procedūras KLP

Krāpšana ir darbība vai bezdarbība ar nolūku maldināt, kā rezultātā tiek veikti nepamatoti maksājumi. Mūsu revīzijas metodoloģija ir izstrādāta, lai pārbaudītu, vai revidētajos darījumos nav pieļauti būtiski pārkāpumi krāpšanas vai netīšas kļūdas dēļ. Veicot darījumu pārbaudes, mēs katru gadu konstatējam gadījumus, kuros ir aizdomas par krāpšanu KLP izdevumos.

Par krāpšanas novēršanu KLP izdevumos atbild gan Komisija, gan dalībvalstis. AGRI ĢD nodrošina apmācību un norādījumus par krāpšanas riskiem dalībvalstu pārvaldības un kontroles struktūrām. Turklāt Komisijas Birojs krāpšanas apkarošanai (*OLAF*) sadarbībā ar valstu izmeklēšanas struktūrām izmeklē iespējamus krāpšanas gadījumus.

AGRI ĢD 2019. gada februārī sāka izmēģinājuma projektu, lai mudinātu dalībvalstis izmantot *Arachne* – IT rīku, kas maksājumu aģentūrām turpmākai novērtēšanai var palīdzēt identificēt projektus, atbalsta saņēmējus un līgumslēdzējus, attiecībā uz kuriem pastāv krāpšanas, interešu konflikta un pārkāpumu risks. Līdzīga pieeja jau pastāv attiecībā uz kohēzijas izdevumiem.

Mēs konstatējām, ka

- AGRI ĢD savu krāpšanas riska analīzi pēdējo reizi bija atjauninājis 2016. gadā;
- ne *OLAF*, ne AGRI ĢD nav izvērtējuši dalībvalstu pasākumus, kuru mērķis ir novērst un apkarot krāpšanu KLP izdevumu jomā;
- kopš 2020. gada marta izmēģinājuma projektā *Arachne* ir piedalījušās divpadsmit maksājumu aģentūras deviņās dalībvalstīs.

Ko mēs iesakām

Mēs iesakām Komisijai:

- biežāk atjaunināt savu KLP krāpšanas risku analīzi;
- analizēt dalībvalstu pasākumus krāpšanas novēršanai;
- izplatīt *Arachne* izmantošanas paraugpraksi, lai vēl vairāk veicinātu tā izmantošanu maksājumu aģentūrās.

Vai vēlaties uzzināt vairāk? Izsmeļoša informācija par ES izdevumu revīziju kategorijā "Dabas resursi" ir atrodama mūsu ***2019. gada pārskata*** *6. nodaļā.*

Drošība un pilsonība

Izdevumi kopā: 3,3 miljardi EUR

Ko mēs revidējām

Šajā izdevumu jomā ir sagrupēti dažādi politikas virzieni, kuru kopīgais mērķis ir nostiprināt Eiropas pilsonības jēdzienu, veidojot brīvības, tiesiskuma un drošības telpu bez iekšējām robežām.

Drošības un pilsonības jomā īstenošanas pārvaldību lielā mērā dala dalībvalstis un Komisijas Migrācijas un iekšlietu ģenerāldirektorāts (HOME ĢD). Svarīgākie šīs kategorijas fondi ir:

- Patvēruma, migrācijas un integrācijas fonds (*AMIF*), kura mērķis ir palīdzēt efektīvi pārvaldīt migrācijas plūsmas un izveidot kopēju ES pieeju patvērumam un imigrācijai;
- Iekšējās drošības fonds (IDF), kas finansē tiesībaizsardzības sadarbību Eiropas Savienībā un ES ārējo robežu pārvaldību.

Šie divi fondi 2019. gadā veidoja nedaudz mazāk nekā pusi (45 %) no ES izdevumiem šajā jomā.

Vēl 29 % izdevumu veido 14 to decentralizēto aģentūru tēriņi, kuras iesaistītas ES prioritāšu īstenošanā tādās jomās kā migrācija un drošība, tiesu iestāžu sadarbība un veselība. Par ES aģentūrām Palāta ziņo atsevišķi īpašajos gada ziņojumos un gada kopsavilkumā "Gada ziņojums par ES aģentūrām attiecībā uz 2019. finanšu gadu".

Attiecībā uz 2019. gadu šajā jomā revidēto izdevumu vērtība bija 3,0 miljardi EUR (sk. ***1. attēlu***).

Ko mēs konstatējām

2019. gadā mēs pārbaudījām atlasītas sistēmas, kas aptver šīs izdevumu jomas galvenos politikas virzienus, tostarp valstu revīzijas iestāžu paveikto saistībā ar *AMIF* un IDF, un pārbaudījām nedaudzus darījumus.

Visas pārbaudītās revīzijas iestādes bija izstrādājušas un īstenojušas izvērstas procedūras pienācīgai ziņošanas kvalitātei, kā prasīts piemērojamos tiesību aktos. Dažos gadījumos, piemēram, attiecībā uz minimālo tvērumu apakšizlases gadījumā, Komisija konstatēja, ka revīzijas iestāžu darbs ir nepietiekams. Mēs konstatējām papildu trūkumus revīzijas iestāžu darbā, lai gan tie nebija būtiski.

Attiecībā uz Komisijas norādījumiem šīm revīzijas iestādēm mēs atzīmējām, ka ir nepieciešams sīkāks skaidrojums par nestatistiskas atlases pieejas izmantošanu. Turklāt mēs konstatējām, ka dažās revīzijas iestādēs atšķiras "starpposma maksājuma" definīcija. Tas ietekmēja revīzijas rezultātu salīdzināmību.

Gada darbības pārskati un citi pārvaldības pasākumi

Kopumā informācija, ko HOME ĢD un Tiesiskuma un patērētāju ģenerāldirektorāts (JUST ĢD) sniedza savos gada darbības pārskatos attiecībā uz pakārtoto darījumu pareizību, apstiprināja mūsu konstatējumus un secinājumus.

Ko mēs iesakām

Mēs iesakām Komisijai:

- sniegt norādījumus dalībvalstu revīzijas iestādēm par izlases veidošanu un kļūdu īpatsvara aprēķināšanu;
- instruēt tās par to, kā pienācīgi dokumentēt savu darbu.

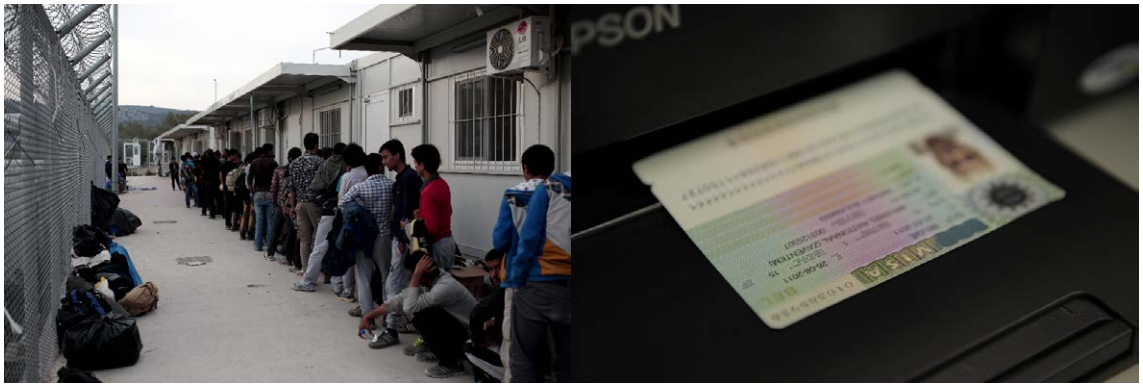

*Vai vēlaties uzzināt vairāk? Izsmeļoša informācija par ES izdevumu revīziju kategorijā "Drošība un pilsonība" ir atrodama mūsu **2019. gada pārskata** 7. nodaļā.*

Globālā Eiropa

Izdevumi kopā: 10,1 miljards EUR

Ko mēs revidējām

Šie izdevumi attiecas uz tādām jomām kā ārpolitika, ES vērtību veicināšana un aizstāvēšana ārvalstīs, atbalsts ES kandidātvalstīm un potenciālajām kandidātvalstīm, kā arī attīstības palīdzība un humānā palīdzība jaunattīstības valstīm un kaimiņvalstīm (izņemot ***Eiropas attīstības fondus***).

Kategorijas "Globālā Eiropa" izdevumus īsteno:

- tieši – vairāki Komisijas ģenerāldirektorāti, konkrēti, Starptautiskās sadarbības un attīstības ģenerāldirektorāts (DEVCO ĢD) un Kaimiņattiecību politikas un paplašināšanās sarunu ģenerāldirektorāts (NEAR ĢD), vai nu no to galvenās mītnes Briselē, vai ar ES delegāciju starpniecību vairāk nekā 150 saņēmējvalstīs;

- netieši – saņēmējvalstis un starptautiskās organizācijas, izmantojot plašu sadarbības instrumentu un īstenošanas metožu klāstu.

Attiecībā uz 2019. gadu šajā jomā revidēto izdevumu vērtība bija 8,2 miljardi EUR (sk. ***1. attēlu***).

Ko mēs konstatējām

2019. gadā mēs atradām 11 kļūdas ar finansiālu ietekmi uz summām, kas iekasētas no ES budžeta. Mēs atklājām arī 11 citus gadījumus, kad nebija ievēroti tiesību akti vai finanšu noteikumi.

Darījumos, kas saistīti ar budžeta atbalstu un projektiem, kurus īsteno starptautiskas organizācijas saskaņā ar "nosacīto pieeju" (kur daļu no izmaksām, par kurām nevar saņemt ES finansējumu, var finansēt citi līdzekļu devēji kopīgi līdzfinansēta pasākuma ietvaros), kļūdu iespējamība bija mazāka. 2019. gadā šajās jomās mēs neatradām kļūdas.

NEAR ĢD *RER* izpēte

NEAR ĢD 2019. gadā pasūtīja savu piekto atlikušo kļūdu īpatsvara jeb *RER* izpēti, kuru tā uzdevumā veica ārējs līgumslēdzējs, lai novērtētu kļūdu līmeni, kas palicis pēc tam, kad bija pabeigtas visas vadības pārbaudes, kuras visā tā atbildības jomā bija veiktas nolūkā novērst, atklāt un izlabot kļūdas.

Trešo gadu pēc kārtas saskaņā ar izpētes aplēsi kopējais *RER* bija mazāks par Komisijas noteikto 2 % būtiskuma slieksni.

Komisijas *RER* izpēte nav apliecināšanas uzdevums vai revīzija. Mums joprojām ir šaubas par izpētes rezultātu ticamību.

Faktori, kas izkropļo Komisijas *RER* izpētes rezultātus

- Publiskā iepirkuma procedūru pārbaužu ierobežojumi (piemēram, neizraudzīto kandidātu noraidīšanas iemesli, uzvarējušā pretendenta atbilstība visiem atlases un piešķiršanas kritērijiem vai tiešas piešķiršanas pamatojums).
- *RER* aplēsei izmantotā metode, kas dod līgumslēdzējam plašas interpretācijas iespējas, aplēšot atsevišķas kļūdas.

Turklāt aptuveni pusē no izpētei atlasītajiem darījumiem, *RER* izpēte pilnībā vai daļēji balstās uz iepriekšējo kontroles darbu. Attiecībā uz šiem darījumiem darbuzņēmējs neveic pārbaudes vai tās veic ierobežotā apjomā, un to vietā paļaujas uz iepriekšējo darbu. *RER* izpētes mērķis ir identificēt kļūdas, kas nav atklātas iepriekšējā kontroles darbā. Paļaujoties uz iepriekšējo kontroles darbu, *RER* izpētē šādas kļūdas nav pilnībā novērtētas.

Mēs jau iepriekš (savos 2017. un 2018. gada pārskatos) ziņojām par *RER* izpētes metodoloģijas ierobežojumiem. Tāpēc savas 2018. un 2019. gada ticamības deklarācijas vajadzībai mēs veicām papildu pārbaudes tajās jomās, kurās bijām konstatējuši šādus ierobežojumus. Pēc nejaušības principa mēs atlasījām sešus darījumus no iepriekšējām *RER* izpētēm – vidēji divus darījumus uz katru apmeklēto ES delegāciju. Trijos no tiem bija kļūdas.

Ņemot vērā salīdzinoši lielo kļūdu risku, mēs iepriekš ieteicām Komisijai *RER* izlasē palielināt tiešās pārvaldības dotāciju svērumu. Atbildot uz to, NEAR ĢD ieviesa papildu kļūdu īpatsvaru tiešās pārvaldības dotācijām (“dotāciju īpatsvars”). Tomēr šim īpatsvaram tas piemēroja zemāku ticamības līmeni (80 %) nekā *RER* kopumā (95 %). Rezultātā kļūdu aplēse tiešās pārvaldības dotācijām nebija tik precīza, lai gan riska līmenis tām bija augstāks.

NEAR ĢD gada darbības pārskata caurskatīšana

Caurskatot NEAR ĢD 2019. gada darbības pārskatu, mēs neatradām informāciju, kas būtu pretrunā mūsu konstatējumiem. Tomēr NEAR ĢD nepieminēja *RER* izpētes ierobežojumus, kas ir svarīgs elements ģenerāldirektorāta ticamības deklarācijā.

Ko mēs iesakām

Mēs iesakām Komisijai:

- izklāstīt *RER* izpētes ierobežojumus NEAR ĢD 2020. gada darbības pārskatā un turpmākajos gada darbības pārskatos;
- palielināt ticamības līmeni, ko NEAR ĢD izmanto dotāciju īpatsvara aprēķināšanas metodoloģijā, līdz tādam pašam līmenim, ko piemēro pārējam atlikušo kļūdu īpatsvaram, lai precīzāk atspoguļotu augstāku risku tiešās pārvaldības dotāciju jomā;
- identificēt kļūdu veidus, kas atkārtojas, piemēram, PVN un laika uzskaites jomā, un pastiprināt šo kļūdu pārbaudes.

*Vai vēlaties uzzināt vairāk? Izsmeļoša informācija par ES izdevumu revīziju kategorijā "Gobālā Eiropa" ir atrodama mūsu **2019. gada pārskata** 8. nodaļā.*

Administrācija

Izdevumi kopā: 10,4 miljardi EUR

Ko mēs revidējām

Mūsu revīzija aptvēra administratīvos izdevumus šādās ES iestādēs un struktūrās: Eiropas Parlaments, Eiropadome un Eiropas Savienības Padome, Komisija, Tiesa, Revīzijas palāta, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteja, Reģionu komiteja, Eiropas Ombuds, Eiropas Datu aizsardzības uzraudzītāja birojs un Eiropas Ārējās darbības dienests.

Iestāžu un struktūru kopējie administratīvie izdevumi 2019. gadā bija 10,4 miljardi EUR (sk. ***1. attēlu***). Šajā summā ir iekļauti izdevumi par cilvēkresursiem (aptuveni 60 % no kopējiem izdevumiem) un izdevumi par ēkām, iekārtām, energoresursiem, sakariem un informācijas tehnoloģiju.

Mūsu finanšu pārskatus revidē ārējais revidents. Katru gadu mēs publicējam revīzijas atzinumu un ziņojumu *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* un savā tīmekļa vietnē.

Ko mēs konstatējām

Revidētā summa	Būtisks kļūdu līmenis?
10,4 miljardi EUR	Nē – 2019. gadā un 2018. gadā kļūdu līmenis nebija būtisks

2019. gadā mēs pārbaudījām atlasītas Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas, Reģionu komitejas un Eiropas Datu aizsardzības uzraudzītāja, pārraudzības un kontroles sistēmas. Mēs arī pārbaudījām 45 darījumus.

Tāpat kā iepriekšējos gados mēs aplēsām, ka kļūdu līmenis ir zem būtiskuma sliekšņa.

Mēs neatradām īpašas problēmas attiecībā uz Padomi, Tiesu, Eiropas Ārējās darbības dienestu, Reģionu komiteju, Eiropas Ombudu, Eiropas Datu aizsardzības uzraudzītāju un Revīzijas palātu. Attiecībā uz Komisiju mēs konstatējām mazāk kļūdu saistībā ar personāla izmaksām un Atalgojuma un individuālo tiesību biroja (*PMO*) veikto ģimenes pabalstu administrēšanu nekā iepriekšējos gados. Attiecībā uz Eiropas Parlamentu mēs atklājām kļūdas vienā maksājumā kādai politiskajai partijai. Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteja vēl nav izstrādājusi sensitīvo pienākumu politiku, kas atbilstu tās iekšējās kontroles standartiem. Tā nav izstrādājusi sensitīvo amatu vai pienākumu definīciju, kā arī nav veikusi riska analīzi, lai ieviestu risku mazināšanas kontroles un galu galā pieņemtu iekšējās mobilitātes politiku. Mēs arī konstatējām, ka Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteja kopš 2014. gada nav veikusi visaptverošu riska novērtējumu.

Mazāk ES ierēdņu, vairāk līgumdarbinieku

Mēs analizējām arī to, kā laikposmā no 2012. līdz 2018. gadam ir mainījusies personāla situācija ES iestādēs un struktūrās. Mēs konstatējām, ka tās ir samazinājušas ierēdņu (t. i., pastāvīgo un pagaidu darbinieku) amata vietu skaitu par 1409 (3 %), vienlaikus pakāpeniski palielinot līgumdarbinieku skaitu no 8709 līdz 11 962. Šajā periodā līgumdarbinieku īpatsvars kopējās darbaspēka prognozēs palielinājās no 17 % līdz 22 %.

Gada laikā darbā pieņemto papildu līgumdarbinieku skaits dažādās iestādēs ievērojami atšķiras. Tas daļēji atspoguļo to, kā jauni uzdevumi, kas izriet no strauji mainīgajām prioritātēm un reaģēšanas uz īpašām vai steidzamām situācijām, piemēram, migrācijas krīzi, ir palielinājuši darba slodzi konkrētās jomās.

Laikposmā no 2012. līdz 2018. gadam kopējās algu izmaksas palielinājās par 15 % – no 4116 miljoniem EUR līdz 4724 miljoniem EUR. Algu izmaksas palielinājās par 12 % pastāvīgajiem un pagaidu darbiniekiem un par 59 % līgumdarbiniekiem. Galvenie virzītājspēki bija kopējais darbaspēka pieaugums, ikgadējā atalgojuma indeksācija, paaugstināšana amatā un līmeņa paaugstināšana pakāpēs. Attiecībā uz līgumdarbiniekiem palielinājās arī darbinieku īpatsvars augstākajā III un IV pakāpē.

Ko mēs iesakām

Mēs iesakām:

- Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai īstenot politiku attiecībā uz sensitīviem pienākumiem, pamatojoties uz visaptverošu riska novērtējumu, kura rezultātā tiek noteikti riska mazināšanas kontroles mehānismi atbilstoši komitejas lielumam un tās darba raksturam.

Vai vēlaties uzzināt vairāk? Izsmeļoša informācija par ES izdevumu revīziju kategorijā "Administrācija" ir atrodama mūsu ***2019. gada pārskata*** *9. nodaļā.*

Eiropas Attīstības fondi

Izdevumi kopā: 3,8 miljardi EUR

Ko mēs revidējām

Eiropas attīstības fondi, kurus izveidoja 1959. gadā, ir galvenais instruments, ar kuru Eiropas Savienība (ES) sniedz attīstības sadarbības palīdzību Āfrikas, Karību jūras reģiona un Klusā okeāna (ĀKK) valstīm un aizjūras zemēm un teritorijām (AZT). Patlaban ES attiecības ar ĀKK valstīm un AZT reglamentē partnerības nolīgums, kas uz 20 gadiem 2000. gada 23. jūnijā tika noslēgts Kotonū (Kotonū nolīgums). Tā galvenais mērķis ir mazināt un visbeidzot likvidēt nabadzību.

Attiecībā uz 2019. gadu šajā jomā revidēto izdevumu kopējā vērtība bija 3,4 miljardi EUR. Šie izdevumi attiecas uz 8., 9., 10. un 11. EAF.

EAF pārvalda Komisija ārpus ES vispārējā budžeta, un galvenais atbildīgais ģenerāldirektorāts ir Starptautiskās sadarbības un attīstības ģenerāldirektorāts (DEVCO ĢD).

Ko mēs konstatējām

2019. gada pārskati patiesi atspoguļo EAF finanšu stāvokli, to darbības rezultātus, naudas plūsmu un neto aktīvu pārmaiņas.

Mēs arī secinām, ka EAF ieņēmumos kļūdu līmenis nebija būtisks.

Revidētā summa	Būtisks kļūdu līmenis?	Aplēstais iespējamākais kļūdu līmenis
3,4 miljardi EUR	Jā	3,5 % (2018. gadā: 5,2 %)

Lai revidētu darījumu pareizību, mēs pārbaudījām 126 darījumu izlasi, kas bija izveidota tā, lai būtu reprezentatīva visam EAF izdevumu spektram. Izlasi veidoja 17 darījumi, kas attiecās uz trasta fondu "*Bêkou*" un Ārkārtas trasta fondu Āfrikai, 89 darījumi, ko bija atļāvušas 19 ES delegācijas, un 20 maksājumi, kas bija apstiprināti Komisijas centrālajos dienestos.

Tā kā daļa no mūsu revidētās datu kopas bija ietverta DEVCO ĢD 2019. gada atlikušo kļūdu īpatsvara (*RER*) izpētē, savā izlasē mēs iekļāvām vēl 14 darījumus, kuriem piemērojām šīs izpētes koriģētos rezultātus. Tādējādi izlases kopējais lielums bija 140 darījumi, un tas atbilst mūsu ticamības nodrošināšanas modelim. Ja darījumos tika atklātas kļūdas, mēs analizējām attiecīgās sistēmas, lai konstatētu nepilnības.

46

Tāpat kā iepriekšējos gados Komisija un tās īstenotājpartneri pieļāva vairāk kļūdu darījumos, kas attiecas uz *programmas aplēsēm, dotācijām*, *iemaksu nolīgumiem* ar starptautiskām organizācijām un *deleģēšanas nolīgumiem* ar ES dalībvalstu sadarbības aģentūrām, nekā citos atbalsta veidos (piemēram, tajos, kas ietver būvdarbu, piegādes un pakalpojumi līgumus). No 65 šāda veida darījumiem, kurus pārbaudījām, skaitļos izsakāmas kļūdas bija 25 (38 %) darījumos, un tas atbilst 71,7 % no aplēstā kļūdu līmeņa. Abās jomās pārbaudītajos darījumos kļūdu nebija. Tās bija: budžeta atbalsts (septiņi revidētie darījumi) un darījumi, kuros tika piemērota nosacītā pieeja vairāku līdzekļu devēju finansētiem projektiem, ko īsteno starptautiskās organizācijas (13 revidētie darījumi).

Piemērs. Izdevumi nav radušies: saistības uzrādītas kā izdevumi

Komisija noslēdza deleģēšanas nolīgumu ar starptautisku organizāciju par reģionāla privātā sektora attīstības projekta īstenošanu vairākās Karību jūras reģiona valstīs. Līguma kopējā vērtība bija 27,2 miljoni EUR, bet ES iemaksa bija 23,9 miljoni EUR. Kad pārbaudījām finanšu pārskatam pievienoto izdevumu sadalījumu, pamanījām, ka paziņotās summas nesakrīt ar pakārtoto uzskaiti visās budžeta pozīcijās. Paziņotās izmaksas bija par 2,3 miljoniem EUR lielākas nekā izmaksas, kas faktiski bija radušās šajā periodā. Lielākā daļa šīs starpības radās tāpēc, ka saņēmējs bija uzrādījis summas, par kurām uzņemtas saistības un izdevumi radīsies nākotnē, kā jau notikušus izdevumus, bet pārējo nesakritību cēlonis bija dažādas korekcijas.

Preventīvi un koriģējoši pasākumi

Attiecībā uz deviņiem kļūdu gadījumiem, kuriem bija finansiāla ietekme uz summām, ko iekasē no ES budžeta (un sešiem citu kļūdu gadījumiem) Komisijai bija pietiekami daudz informācijas, lai novērstu vai atklātu un izlabotu kļūdas pirms izdevumu pieņemšanas. Ja Komisija būtu pienācīgi izmantojusi visu tās rīcībā esošo informāciju, aplēstais kļūdu līmenis būtu bijis par 1,4 procentpunktiem zemāks. Mēs konstatējām četrus citus darījumus, kuros bija kļūdas, kas bija jāatklāj ārējiem revidentiem un uzraudzītājiem. Šie gadījumi veidoja 0,4 procentpunktus aplēstajā kļūdu līmenī.

DEVCO ĢD *RER* izpēte

DEVCO ĢD 2019. gadā sagatavoja savu astoto atlikušo kļūdu īpatsvara (*RER*) izpēti, kuru veica ārējs līgumslēdzējs, lai novērtētu kļūdu līmeni, kas palicis pēc tam, kad bija pabeigtas visas vadības pārbaudes, kuras visā tā atbildības jomā bija veiktas nolūkā novērst, atklāt un izlabot kļūdas. 2019. gada *RER* izpētei DEVCO ĢD palielināja izlases lielumu no 240 līdz 480 darījumiem. Tas ļāva norādīt atsevišķu kļūdu īpatsvaru izdevumiem, ko finansē no ES vispārējā budžeta, un izdevumiem, ko finansē no EAF, papildus kopējam abu veidu izdevumu apvienotajam kļūdu īpatsvaram. Ceturto gadu pēc kārtas saskaņā ar izpētes aplēsi kopējais *RER* bija mazāks par Komisijas noteikto 2 % būtiskuma slieksni.

RER izpēte nav ticamības apliecināšanas uzdevums vai revīzija; tā balstās uz DEVCO ĢD izstrādāto metodoloģiju un rokasgrāmatu. Tāpat kā iepriekšējos gados mēs esam konstatējuši ierobežojumus, kuru dēļ atlikušo kļūdu īpatsvars bija novērtēts par zemu. Arī iepriekšējo triju gadu izpētēs bija nepilnības un paziņotais *RER* bija zem būtiskuma sliekšņa.

Faktori, kas izkropļo Komisijas *RER* izpētes rezultātus

- Publiskā iepirkuma procedūru pārbaužu ierobežojumi (piemēram, neizraudzīto kandidātu noraidīšanas iemesli, uzvarējušā pretendenta atbilstība visiem atlases un piešķiršanas kritērijiem vai tiešas piešķiršanas pamatojums).
- Neliels skaits pārbaužu uz vietas valstīs, kurās īsteno projektus.
- *RER* aplēses metode, kas piešķir līgumslēdzējam plašu rīcības brīvību, lemjot par to, vai ir pietiekami loģistikas un juridiskie iemesli, kas liedz savlaicīgu piekļuvi darījuma dokumentiem un tādējādi traucē aplēst kļūdu īpatsvaru.

Turklāt vairāk nekā pusei darījumu (58 %) *RER* pilnībā vai daļēji balstās uz iepriekšējo kontroles darbu. Šiem darījumiem darbuzņēmējs veic ierobežotas pārbaudes vai vispār tos nepārbauda, bet paļaujas uz iepriekšējo kontroles darbu, kas veikts DEVCO ĢD kontroles sistēmas ietvaros. Pārlieka paļaušanās uz iepriekšējo kontroles darbu ir pretrunā *RER* izpētes mērķim, kas ir apzināt tās kļūdas, kuras tieši pēc tādu kontroles mehānismu piemērošanas ir palikušas neatklātas.

Snieguma aspekti

Veiktā revīzija mums ļāva ne tikai pārbaudīt darījumu pareizību, bet arī sagatavot apsvērumus par atlasīto darījumu snieguma aspektiem. Pamatojoties uz revīzijas jautājumu kopu, mēs veicām pārbaudes par projektiem, kuri jau bija pabeigti vai arī tuvojās nobeigumam, un sagatavojām atsevišķus apsvērumus par projektiem, ja tas bija nepieciešams mūsu revīzijai kopumā.

Pārbaudēs uz vietas mēs konstatējām gadījumus, kad finansējums bija izlietots efektīvi un sekmēja projekta mērķu sasniegšanu. Tomēr mēs konstatējām arī tādus gadījumus, kad darbības efektivitāte un lietderība bija apdraudētas, jo iepirktās preces, pakalpojumi vai būvdarbi netika izmantoti, kā plānots, vai arī nebija nodrošināta projekta ilgtspēja.

Piemērs. Projekta ilgtspēja nav nodrošināta

Komisija parakstīja iemaksu nolīgumu ar starptautisku organizāciju par projektu profesionālās izglītības atbalstam Kotdivuārā. Revīzijā mēs konstatējām, ka projekta ilgtspēja nebija nodrošināta. Kopš 2012. gada profesionālajām skolām valdības atvēlētais budžets bija samazinājies par 52 %. Tajā pašā laikposmā studentu skaits palielinājās par 130 %. Tā rezultātā pieejamais publiskais finansējums nebija pietiekams, lai skolas varētu uzturēt ēkas un aprīkojumu, kā arī iegādāties nepieciešamās patēriņa preces.

DEVCO ĢD gada darbības pārskata caurskatīšana

Mēs uzskatām, ka atrunu trūkumam DEVCO ĢD 2019. gada darbības pārskatā nav pamata un tas daļēji izriet no *RER* izpētes ierobežojumiem.

Turklāt Komisija pirmo reizi piemēroja noteikumu, kurš paredz, ka atruna nav vajadzīga, ja atsevišķā izdevumu jomā tā attiektos uz mazāk nekā 5 % kopējo maksājumu un ja tās finansiālā ietekme būtu mazāka par 5 miljoniem EUR. Attiecīgi atrunas vairs netiek formulētas noteiktās jomās, kurās tās formulēja iepriekšējos gados, pat tad, ja attiecīgais risks saglabājas.

Ko mēs iesakām

Mēs iesakām Komisijai:

- vēl vairāk pilnveidot metodoloģiju un rokasgrāmatu, ko izmanto *RER* izpētē, lai risinātu šajā ziņojumā apzinātos problēmjautājumus un lai izpētē paziņoto kļūdu īpatsvaru padarītu ticamāku;
- formulēt atrunas par visām jomām, kurās konstatēts augsts riska līmenis, neatkarīgi no to daļas kopējos izdevumos un to finansiālās ietekmes.

*Vai vēlaties uzzināt vairāk? Izsmeļoša informācija par Eiropas attīstības fondu revīziju atrodama **2019. gada pārskatā** par darbībām, ko finansē no 8., 9., 10. un 11. Eiropas Attīstības fonda (EAF).*

Vispārīga informācija

Eiropas Revīzijas palāta un tās darbs

Eiropas Revīzijas palāta (ERP) ir neatkarīga Eiropas Savienības ārējās revīzijas iestāde. Iestāde atrodas Luksemburgā, un tajā strādā aptuveni 900 revidentu un administratīvo darbinieku no visām ES dalībvalstīm.

Tās virsuzdevums ir sekmēt ES un finanšu labāku pārvaldību, veicināt pārskatatbildību un pārredzamību un darboties kā neatkarīgai ES iedzīvotāju finansiālo interešu aizstāvei.

Mūsu revīzijas ziņojumi un atzinumi ir svarīgs posms ES pārskatatbildības ķēdē. Tos izmanto, lai prasītu atbildību no tiem, kuru pienākums ir īstenot ES politikas virzienus un programmas, tātad no Komisijas, citām ES iestādēm un struktūrām un dalībvalstu pārvaldes iestādēm.

Mēs brīdinām par riskiem, sniedzam pārliecību, vēršam uzmanību uz trūkumiem un labu praksi, kā arī piedāvājam norādījumus ES politikas veidotājiem un likumdevējiem par to, kā uzlabot ES politikas virzienu un programmu pārvaldību. Ar savu darbu mēs garantējam, ka Eiropas iedzīvotāji ir informēti par to, kā tiek izlietota viņu nauda.

Palātas sagatavotie dokumenti

Turpmāk uzskaitīti mūsu sagatavotie dokumenti:

- gada pārskati, kuros galvenokārt aprakstīti finanšu un atbilstības revīziju darba rezultāti saistībā ar ES budžetu un Eiropas attīstības fondiem un kuros iekļauti arī budžeta pārvaldības un ar budžetu sasniegto rezultātu aspekti;
- īpašie ziņojumi, kuros atspoguļoti atlasītu revīziju rezultāti konkrētās politikas vai izdevumu jomās vai arī budžeta vai pārvaldības jautājumi;
- īpašie gada ziņojumi par ES aģentūrām, decentralizētajām struktūrām un kopuzņēmumiem;
- atzinumi par jauniem vai atjauninātiem tiesību aktiem, kam ir nozīmīga ietekme uz finanšu pārvaldību; tos sagatavo vai nu pēc kādas iestādes lūguma, vai pēc ERP pašas iniciatīvas;
- apskati, kuros tiek aprakstīti politikas virzieni, sistēmas, instrumenti vai šaurāki temati vai arī tiek sniegta informācija par tiem.

Visbeidzot, ieskati gaidāmajās revīzijās iepazīstina ar pamatinformāciju par paredzētu vai jau sāktu revīzijas uzdevumu.

Īsumā par revīzijas pieeju, ko izmantojam ticamības deklarācijas sagatavošanai

Mūsu sagatavotās ticamības deklarācijas atzinumi balstās uz objektīviem pierādījumiem, kas iegūti revīzijas pārbaudēs atbilstoši starptautiskajiem revīzijas standartiem.

Kā paredz mūsu 2018.–2020. gada stratēģija, mums ir jānovērtē iespējas izmantot revidējamās vienības sniegto likumības un pareizības informāciju. Tas nozīmē, ka turpmāk, ja vien iespējams, plānojam savu revīzijas ziņojumu balstīt uz Komisijas (pārvaldības) pārskatu. Tomēr sastopamies ar grūtībām, tostarp nav pieejama savlaicīga un ticama informācija, un tas pagaidām kavē virzību uz priekšu.

Pārskatu ticamība

Vai ES gada pārskatos ir sniegta pilnīga un precīza informācija?

Komisijas ģenerāldirektorāti katru gadu veic simtiem tūkstošu grāmatojumu, kuros ir iekļauta informācija no daudziem un dažādiem avotiem (tostarp dalībvalstīm). Mēs pārbaudām, vai grāmatvedības procesi darbojas pienācīgi un vai to izmantošanas rezultātā iegūtie grāmatvedības dati ir pilnīgi, pareizi iegrāmatoti un pienācīgi izklāstīti ES finanšu pārskatos. Attiecībā uz pārskatu ticamības revīziju mēs esam piemērojuši apliecinājuma pieeju, kopš 1994. gadā sniedzām savu pirmo atzinumu.

- Mēs vērtējam grāmatvedības sistēmu, lai pārliecinātos, vai tā nodrošina labu pamatu ticamu datu iegūšanai.
- Mēs vērtējam galvenās grāmatvedības procedūras, lai pārliecinātos par to pareizu darbību.
- Mēs veicam grāmatvedības datu analītiskās pārbaudes, lai pārliecinātos, ka dati ir izklāstīti konsekventi un ir pamatoti.
- Mēs tieši pārbaudām grāmatojumu izlasi, lai pārliecinātos, vai pakārtotie darījumi reāli pastāv un ir precīzi iegrāmatoti.
- Mēs pārbaudām finanšu pārskatus, lai pārliecinātos, vai tie patiesi atspoguļo finanšu stāvokli.

Darījumu pareizība

Vai pārskatiem pakārtotajos ES ieņēmumu darījumos un izdevumu maksājumu darījumos ir ievēroti noteikumi?

No ES budžeta veic miljoniem maksājumu saņēmējiem gan ES, gan ārpus tās. Lielāko daļu šo izdevumu pārvalda dalībvalstis. Lai iegūtu vajadzīgos pierādījumus, mēs novērtējam sistēmas, ar kuru starpniecību pārvalda un pārbauda ieņēmumu darījumus un izdevumu maksājumu darījumus (t. i., galīgos maksājumus un avansu dzēšanu), kā arī pārbaudām darījumu izlasi.

Ja ir ievēroti attiecīgie starptautiskie revīzijas standarti, mēs caurskatām un atkārtoti veicam pārbaudes un kontroles, ko iepriekš bija veikušas struktūras, kuras atbildīgas par ES budžeta īstenošanu. Tādējādi mēs pilnībā ņemam vērā visus koriģējošos pasākumus, kas veikti, pamatojoties uz šīm pārbaudēm.

- Mēs novērtējam ieņēmumu un izdevumu sistēmas, lai noteiktu, cik efektīvi tās nodrošina darījumu pareizību.

- Izmantojot statistikas metodes, mēs veidojam darījumu izlases, uz kuru pamata mūsu revidenti veic izvērstas pārbaudes. Sīkāk revidējam izlasē iekļautos darījumus, arī uz vietas pie galasaņēmējiem (tas var būt lauksaimnieks, pētniecības institūts vai uzņēmums, kas izpilda publiski iepirktus būvdarbus vai pakalpojumus), lai iegūtu pierādījumus, ka ikviens pakārtotais notikums reāli eksistē, ka tas ir pienācīgi iegrāmatots un atbilst noteikumiem, saskaņā ar kuriem veikti maksājumi.

- Mēs analizējam kļūdas un tās klasificējam kā skaitļos izsakāmas vai skaitļos neizsakāmas. Darījumos ir skaitļos izsakāma kļūda, ja saskaņā ar noteikumiem to nedrīkstēja atļaut. Skaitļos izsakāmas kļūdas ekstrapolējam, lai iegūtu aplēsto kļūdu līmeni gan ES budžetam kopumā, gan atsevišķi katrai jomai, kurai sagatavojām īpašo izvērtējumu.

- Sagatavojot atzinumu, izmantojam 2 % būtiskuma slieksni. Mēs ņemam vērā arī citu būtisku informāciju, piemēram, gada darbības pārskatus un citu ārēju revidentu ziņojumus.

- Ja mēs konstatējam, ka revidētajos darījumos kļūdu līmenis ir būtisks, ir jānosaka, vai kļūda ir "plaši izplatīta". Mēs to varam uzskatīt par plaši izplatītu dažādu iemeslu dēļ, tostarp, ja to atrodam ievērojamā revidētās datu kopas daļā. Ja tā ir, tas ir pamats negatīvam atzinumam. Kopš 2016. gada mēs apzinām zema riska jomas un augsta riska jomas ES budžetā. Ja augsta riska izdevumi, ko ietekmē būtiskas kļūdas, veido būtisku revidētās datu kopas daļu, mēs uzskatām, ka kļūda ir plaši izplatīta, un tāpēc sniedzam negatīvu atzinumu.

- Lai nodrošinātu faktu pareizību, mēs apspriežam visus konstatējumus gan ar dalībvalstu iestādēm, gan ar Komisiju.

*Visi mūsu sagatavotie dokumenti ir publicēti mūsu tīmekļa vietnē: **http://www.eca.europa.eu**. Plašāka informācija par revīzijas procesu ticamības deklarācijas pamatošanai ir sniegta mūsu **2019. gada pārskata** 1. nodaļas 1.1. pielikumā "Revīzijas pieeja un metodika".*

AUTORTIESĪBAS

© Eiropas Savienība, 2020. gads.

Eiropas Revīzijas palātas (ERP) atkalizmantošanas politiku īsteno ar Eiropas Revīzijas palātas Lēmumu Nr. 6–2019 par atvērto datu politiku un dokumentu atkalizmantošanu.

Ja vien nav norādīts citādi (piem., individuālās autortiesību norādēs), ERP saturs, kurš pieder ES, ir licencēts saskaņā ar šādu starptautisku licenci: Creative Commons Attribution 4.0 International (CC BY 4.0) licence. Tas nozīmē, ka atkalizmantošana ir atļauta, ja tiek sniegtas pienācīgas atsauces un norādītas izmaiņas. Atkalizmantošana nedrīkst sagrozīt dokumentu sākotnējo nozīmi vai jēgu. ERP nav atbildīga par atkalizmantošanas sekām.

Turpmāk uzskaitīto fotoattēlu atkalizmantošana ir atļauta, ja tiek norādīts autortiesību īpašnieks, avots un fotogrāfa/arhitekta vārds (ja minēts):
4. lpp.: © Eiropas Savienība, 2020, Eiropas Revīzijas palāta.
5. lpp.: © Eiropas Savienība, 2013, Eiropas Revīzijas palāta. Arhitekti: *Paul Noël* (K1 ēka, 1988. gads) un *Jim Clemes* (K2 ēka, 2004. gads, un K3 ēka, 2013. gads).
7. lpp.: © Eiropas Savienība, 2018, Eiropas Parlaments / *Mathieu Cugnot*.
38. lpp. (pa kreisi): © Eiropas Savienība, 2015 / *Angelos Tzortzinis*.
38. lpp. (pa labi): © Eiropas Savienība, 2011 / *Philippe Terasse*.
44. lpp.: © Eiropas Savienība, 2020 / *Etienne Ansotte*.
49. lpp.: © Eiropas Savienība, 2019, Eiropas Revīzijas palāta.
50. lpp.: © Eiropas Savienība, 2020, Eiropas Revīzijas palāta.

Jums ir jānoskaidro papildu tiesības, ja konkrētā saturā attēlotas identificējamas privātpersonas, piem., attiecībā uz ERP darbinieku fotoattēliem, vai ja tas ietver trešās personas darbu. Ja atļauja ir saņemta, tā atceļ iepriekš minēto vispārējo atļauju un skaidri norāda uz visiem izmantošanas ierobežojumiem.

Lai izmantotu vai reproducētu saturu, kas nepieder ES, jums var būt jāprasa atļauja tieši autortiesību īpašniekiem.
14. lpp.: © Shutterstock / Rawpixel.com.
24. lpp.: © Shutterstock / Nopphon_1987.
28. lpp. (augšā pa kreisi): © Shutterstock / Pressmaster.
28. lpp. (augšā pa labi): © Shutterstock / geniusksy.
28. lpp. (apakšā): © Shutterstock / MONOPOLY919.
32. lpp. (pa kreisi): © Shutterstock / *Jaggat Rashidi*
32. lpp. (pa labi): © Shutterstock / Pagina.
36. lpp. (pa kreisi): © Shutterstock / MMCez.
36. lpp. (pa labi): © Shutterstock / *Ekaterina Kondratova*.
41. lpp. (pa kreisi): © Shutterstock / stockphoto mania.
41. lpp. (pa labi): © Shutterstock / *Riccardo Mayer*.

Programmatūra vai dokumenti, uz kuriem attiecas rūpnieciskā īpašuma tiesības, proti, patenti, preču zīmes, reģistrēti dizainparaugi, logotipi un nosaukumi, nav iekļauti ERP atkalizmantošanas politikā un jums nav licencēti.

Eiropas Savienības iestāžu un struktūru tīmekļa vietnēs, kas izvietotas domēnā europa.eu, ir atrodamas saites uz trešo personu vietnēm. Tā kā ERP šīs vietnes nekontrolē, iesakām rūpīgi iepazīties ar to privātuma un autortiesību politiku.

Eiropas Revīzijas palātas logotipa izmantošana

Eiropas Revīzijas palātas logotipu nedrīkst izmantot bez Eiropas Revīzijas palātas iepriekšējas piekrišanas.

Kā sazināties ar ES

Klātienē

Visā Eiropas Savienībā ir simtiem *Europe Direct* informācijas centru. Sev tuvākā centra adresi varat atrast tīmekļa lapā https://europa.eu/european-union/contact_lv

Pa tālruni vai e-pastu

Europe Direct ir dienests, kas atbild uz jūsu jautājumiem par Eiropas Savienību. Ar šo dienestu varat sazināties šādi:

— pa bezmaksas tālruni: 00 800 6 7 8 9 10 11 (daži operatori par šiem zvaniem var iekasēt maksu);
— pa šādu parasto tālruņa numuru: +32 22999696;
— pa e-pastu, izmantojot šo tīmekļa lapu: https://europa.eu/european-union/contact_lv

Kā atrast informāciju par ES

Internetā

Informācija par Eiropas Savienību visās oficiālajās ES valodās ir pieejama portālā *Europa*: https://europa.eu/european-union/index_lv

ES publikācijas

ES bezmaksas un maksas publikācijas varat lejupielādēt vai pasūtīt šeit: https://publications.europa.eu/lv/publications. Vairākus bezmaksas publikāciju eksemplārus varat saņemt, sazinoties ar *Europe Direct* vai tuvāko informācijas centru (sk. https://europa.eu/european-union/contact_lv).

ES tiesību akti un ar tiem saistītie dokumenti

Ar visu ES juridisko informāciju, arī kopš 1952. gada pieņemtajiem ES tiesību aktiem visās oficiālajās valodās, varat iepazīties vietnē *EUR-Lex*: http://eur-lex.europa.eu

ES atklātie dati

ES atklāto datu portāls (http://data.europa.eu/euodp/lv) dod piekļuvi ES datu kopām. Datus var lejupielādēt un bez maksas izmantot kā komerciāliem, tā nekomerciāliem mērķiem.

Īsumā par dokumentu "2019. gads. ES revīzijas īss apraksts"

Dokumentā "2019. gads. ES revīzijas īss apraksts" ir apkopota informācija par mūsu 2019. gada pārskatiem par ES vispārējo budžetu un Eiropas Attīstības fondu. Mēs sniedzam ticamības deklarāciju par pārskatu ticamību un tiem pakārtoto darījumu likumību un pareizību. Tajā ir izklāstīti arī galvenie konstatējumi par ieņēmumiem un ES budžeta un Eiropas Attīstības fondu galvenajām izdevumu jomām, kā arī konstatējumi par budžeta un finanšu pārvaldību un iepriekšējo ieteikumu izpildes pārbaude.

Pārskatu pilns teksts atrodams mūsu vietnē: eca.europa.eu.

Eiropas Revīzijas palāta (ERP) ir neatkarīga Eiropas Savienības ārējās revīzijas iestāde. Mēs brīdinām par riskiem, sniedzam pārliecību, vēršam uzmanību uz trūkumiem un labu praksi, kā arī piedāvājam norādījumus ES politikas veidotājiem un likumdevējiem, kā uzlabot ES politikas virzienu un programmu pārvaldību. Ar savu darbu mēs garantējam, ka ES iedzīvotāji ir informēti par to, kā tiek izlietota viņu nauda.

EIROPAS
REVĪZIJAS
PALĀTA

Eiropas Savienības
Publikāciju birojs